

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha čisto
78 180; Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Demisija rumunske vlade

Maniu je včeraj podal ostavko cele vlade — Do krize je prišlo zaradi političnih nesoglasij med kraljem in ministrskim predsednikom

Bukarešta, 6. oktobra. s. Ministrski predsednik Julij Maniu je bil danes ob 3. popoldne sprejet v Sinaji od kralja v avdijenci. Po polurnem razgovoru z vladarjem je zapustil dvorec in sporočil ne- strpno ga pričakujočim novinarjem, da je kralj sprejel ostavko celotne vlade. Ob 6. zvečer je izšel že tudi v Bukare- štini uradni komuniké, ki naznanja odstop vlade in navaja kot vzrok, da je mini- strski predsednik podal ostavko zaradi svojega poslabšanega zdravja, ostali ministri pa so se njegovi demisiji pri- družili, da bo imel kralj popolnoma svo- bodne roke pri rešitvi krize.

Pravi vzrok demisije je brez dvoma v političnem nesoglasju med kraljem in ministrskim predsednikom. Maniu je že dalje časa zahteval, naj se razčisti po- ložaj. Izjavil je med drugim, da ne mo- re prevzeti odgovornosti za proračun prihodnjega leta, če mu kralj ne da jam- stej, da bo ostala njegova vlada vsaj še leto dni na krmlju. To zahtevo je po- zanesljivih informacijah izvala okoli- ščina, da bo prihodnji proračun moral biti sestavljen v znamenju heroičnega Stedenja, zaradi česar se boji narodna kmetijska stranka, da bi ji to škodovalo na njeni sedanjih popularnostih. Ministrski predsednik Maniu se je vrnil zvečer skupno s trgovskim ministrom Madgea- rom in njegovim državnim tajnikom Lu- goceanom v Bukarešto, kjer pa ni odšel v ministrsko predsedstvo, temveč na- ravnost v svoje stanovanje. Kralj je na-

prosil člane odstopivše vlade, naj vodijo svoje posle dalje, dokler se vladna kri- za ne reši.

Bukarešta, 6. oktobra. g. Zunanji mi- nister Mironescu, ki je bil že prej v Si- naji, je imel z ministrskim predsedni- kom Manijem pred odločilno avdijenco daljši razgovor. Po sestanku je odšel ministrski predsednik v avdijenco in iz- javil kralju, da je njegovo stališče ne- izpremenjeno in da mora podati ostav- ko, če ne dobi v proračunskih zadevah popolne svobode postopanja. Kot na- slednika je Maniu priporočil poljedel- skega ministra Mihalacheja, voditelja zaranistov.

Vladni krogi smatrajo Manijevo de- misijo le za formalen izraz krize. Ma- nijevo stališče je po izjavah njegove okolice slejkoprej zelo močno, ker je njegovo vodilno mesto v agrarnem blo- ku neomajano. Kralj je tudi izjavil, da je proti vladni diktaturi, a tudi novih volit- tev ne mara razpisati, ker je država trenutno tudi v gospodarski krizi. Lon- donski poslanik Titulescu je bil brzjav- no pozvan iz Londona v Bukarešto, ker ga hoče kralj pred sestavo vlade vpraša- ti za svet. Kralj bo jutri pričel razgovo- re s strankinimi voditelji. Kakor menijo, bo zopet sestavljena narodno-zarani- stična vlada, v katero pa bodo vstopili politiki, ki uživajo osebno zaupanje kra- lja. Kakor računajo, bo kriza trajala več dni.

Vaugoin demantira Starhemberga

Zadrega zaradi Starhembergovih groženj — Nova Starhembergova Izjava — Major Pabst se vrne te dni na Dunaj

Budimpešta, 6. oktobra. Dopisniku lista »Reggeli Ujsag« je zvezni kancelar Vaugoin izjavil, da so sobotni govor notranjega ministra Starhemberga listi napadno repro- ducirali. Kot zvezni kancelar je imel s Star- hembergom razgovor, v katerem se je mo- glo prebrati, da nikakor ni govoril o tem, da se mora Breitnerjeva glava zakotati v pesek. Notranji minister je samo dejal, da bo Breitnerjeva glava v volilnih boju pa- la. Tako so neresnične vesti o Starhem- bergovih antisemitskih izjavah.

Dunaj, 6. oktobra. d. Glede na demanti kancelarja Vaugoina o sobotnem Starhem- bergovem govoru ugotavljajo današnji listi, da je tudi »Deutschösterreichische Tages- zeitung«, ki je v najbližjih zvezah s Star- hembergom, pisala v svojem poročilu o ma- nifestaciji Heimwehra na Helgenplatzu, da je notranji minister Starhemberg dejal: »Skupni cilj mora biti, da se Breitnerjeva glava zakotati v pesek.« Isti list je tudi na- vedel Starhembergove besede, da je »po-

polnoma vseeno, kaj pšlejo vsak dan krivo- nosi mazači v svojih listih.«

Dunaj, 6. oktobra. Včeraj so priredile or- ganizacije Heimwehra v Laa ob Thyai in Poysdorfu manifestacije, katerim sta pri- stostovala tudi deželni glavar dr. Buresch in notranji minister Starhemberg. Je je v po- zdavnih govorih zopet govoril o potrebi, da prevzame oblast v državi Heimwehr, ter med drugim dejal:

Prežeti z načeli našega pokreta delamo za enotnost in smo trdno odločeni, da osta- nemo brez vsakega pridržka neodvisni na desno in levo. Mi smatramo volitve pod se- danjim parlamentarnim sistemom samo kot potrebno zlo.

Po govoru Starhemberga so čete Heim- wehra defilirale.

Budimpešta, 6. oktobra. Dunajski dopis- nik budimpeštanskega lista »Reggeli Ujsag« poroča iz zelo dobro poučenega vira, da bo major Pabst prišel že v prihodnjih dneh na Dunaj.

Dr. Schobrov volilni blok

Pogajanja za osnovanje meščanskega volilnega bloka z dr. Schobrom na čelu

Dunaj, 6. oktobra. d. Vest, da se je bivši zvezni kancelar dr. Schober odločil za kandidacijo na čelu meščanskih strank, je bila zlasti v meščanskih krogih sprejeta s simpatijami. Današnji listi naglašajo, da se bodo okoli dr. Schobra zbrali razen ve- lenemcev in pristavev Kmetске zveze vsi meščanski elementi, ki se doslej niso po- služevali svojih političnih pravic, ker ni bilo doslej nobene prave meščanske stran- ke sredine. Obenem napovedujejo, da bo nova stranka pod dr. Schobrom zbrala najmanj 60 mandatov in da bo kot jezikček na tehtnici igrala v parlamentu odločilno vlogo.

Dr. Schober bo v smislu zakonskih do- ločb glede na svojo kandidacijo dobil do- pust kot policijski predsednik.

Pogajanja za osnovanje nacionalnega in gospodarskega bloka srednjih strank pod vodstvom dr. Schobra so se včeraj in da- nes nadaljevala. Odločitve v teh pogaja-

njih bo padla šele prihodnje dni, ker se dr. Schober vrne iz Perga na Dunaj šele jutri. Vsekakor je gotovo, da obstoja pri vseh skupinah, ki naj bi sodelovale v tem bloku, pripravljenost, da se pogajanja čim- prej končajo ter določijo kandidatne liste. Vsekakor je gotovo, da bo dr. Schober kandidiral v vseh 25 volilnih okrožjih in bo bržkone v slučaju izvolitve prevzel du- najski mandat.

Dočim se voditelji velenemške ljudske stranke ter demokratske nemške stranke izjavljajo za volilni blok pod dr. Scho- brom, pa na drugi strani izjavljajo zastop- niki Kmetске zveze, da bo v podeželskih okrajih Kmetška zveza bržkone nastopila pri volitvah samostojno in pod lastnim imenom. Vsekakor je in pričakovati, da bo v dunajskem volilnem okrožju in neka- terih drugih okrajih nastopila skupno z ostalimi strankami volilnega bloka dr. Schobra.

Avstrijski železničarji proti fašizmu

Velika manifestacija avstrijskih železničarjev v Dunajskem Novem mestu — Odgovor na Starhembergove grožnje

Dunaj, 6. oktobra. d. V Dunajskem Novem mestu so včeraj razvili novo zastavo kra- jevne skupine socialno-demokratskih želez- ničarskih rediteljev, ki so prišli na slavn- nost s posebnimi vlaki iz vseh avstrijskih želez. Z Dunaja je došlo z vlaki in na 140 tovornih avtomobilih pod vodstvom major- ja Eiferja 5000 članov Schutzbunda. Zbralo se je 14.482 uniformiranih železničarjev in članov Schutzbunda, celo prireditve pa je vodil general Mayer. Manifestante je po- zdrazil mestni župan, nakar je govoril tudi namestnik deželnega glavarja Helmer, ki se je bavil z afero dr. Strafelte ter med dru- gim dejal:

Sprejeli bomo boj proti fašizmu z vso silo svoje duše ter bomo zastavili tudi svoje življenje, če bo treba. Ne bomo pa tako gro-

zili kakor Starhemberg, ki je kot notranji minister menil, da naj puste Dunajčani za- kotati Breitnerjevo glavo v pesek. Po obič- najnih pravnih postopkih je to pozivanje k umoru, torej zločin. Radovedni smo, če ho- ta zločin kaznovati. Starhemberg in njegovi ljudje, naj ne bodo menja, da smo mi tako grozoviti kakor oni, ker mi ne bomo njego- ve glave zakotalili v pesek.

Govoril je tudi med živahnim odobrava- njem poslanec dr. Renner, ki je naglašal, da sta hotela Vaugoin in krščansko-socialna stranka izvesti proti železničarjem uniče- valen udarec, udarila pa nista železničar- jev, temveč Schobrovo vlado, prejšnji Na- rodni svet in morda tudi krščansko-social- no stranko samo.

NAPAD NA PROSTORE

“NOVEGA LISTA” V GORICI

V Vrhpolju pri Vipavi je bil ustreljen fašistični učitelj — V Go- rici so demonstranti zato opustošili uredništvo in tiskarno edine- ga slovenskega lista v Julijski Krajini

Trst, 6. oktobra. d. Današnji jutranji listi poročajo, da je bil sanoi umorjen v Vrhpolju pri Vipavi tamošnji ljudsko- šolski učitelj in občinski tajnik Sotto- santi. Okrog 8. zvečer se je pripeljal učitelj s kolesom in hotel oditi v šolo, v kateri je stanoval s svojo ženo in peti- mi otroki. Ko je odpiral vrata, je počilo v temi več strel in v Sottosanti se je okrvavljen zgrudil na tla. Bil je takoj mrtav. Na obupno klicanje njegove so- proge so prihiteli sosede, ki so takoj poklicali zdravnika, toda vsaka pomoč je bila že prekasna. Sottosanti je bil za- det v srce in je umrl na notranji izkrva- vitvi. Storiči so v temni noči pobegnili.

O umoru je bila telefonično obvešče- na goriška prefektura, od katere se je vest bliskoma razširila po vsem mestu. Izjava je med fašisti veliko razburje- nje in ogorčenje. Močna skupina mladih fašistov je napadla tiskarniške in ured- niške prostore »Novega Lista«, edine- ga slovenskega časopisa v Julijski Krajini. Pohištvo je večinoma demoli- rano, tiskarski stroji pa precej poško- dovani. Nekateri demonstranti so hote-

li poslopje tudi zažgati, vendar pa so to preprečili karabinjerji, ki so med tem prišli in začeli miriti fašiste. Ob- enem je dala prefektura razglasiti, da bodo morilci in vsi njihovi sokrivci kaznovani z vso strogostjo. Karabinjer- ji stražijo poslopje, v katerem se tiska »Novi List«, in stanovanja urednikov ter nekaterih drugih Slovencev.

Se ponoči so oblasti začele z zasle- dovanjem morilcev. Aretiranih je bilo precej osumljencev iz Vipavske doline in iz Gorice. Aretiranci so za enkrat v goriških zaporih. Nekateri so kmalu po prvem zaslišanju zopet izpustili, veči- no pa so pridržali v zaporu.

Trst, 6. oktobra. t. Poročila vseh tu- kajšnjih listov o umoru fašističnega učitelja Sottosantija v Vrhpolju v Vipav- ski dolini se v splošnem ujemajo. Po- ročila pravijo, da gre najbrž za mašče- vanje »slovenskih protifašistov« ali vsaj iz neposredne okolice. Listi do- mnjevali, da sta bila dva storilca in da sta imela v Vrhpolju pomagače, ki so ju skрили. Da sta bila storilca dva, skle-

pajo iz naslednjih okolnosti: Od kraja umora so odkrili stopinje v dveh raz- ličnih smereh. Razen tega so sledovi izstrelkov na vratih in na kolesu, s ka- terim se je učitelj Sottosanti pripeljal domov, različnega kalibra, kar daje sklepati, da so padli strelji iz dveh vrst orožja. Učitelj Sottosanti je bil rodom iz Sicilije ter je bil nameščen tudi kot pomožna moč v občinskem tajništvu. To mesto je prevzel po nekem Kavči- ču, ki so ga pred nekaj meseci zaradi protifašistanskega mišljenja odstavili. Očitno so mu zlasti, da je za časa pl- biscitnih volitev vršil negativno propa- gando, dočim je Sottosanti marljivo agitiral za režimsko listo. Razen tega je bil Sottosanti začasen načelnik »ma- lih milicnikov« in vodja balile. Kakor zatrdjujejo listi, je bil v kraju splošno priljubljen in razen Kavčiča ni imel so- vražnikov.

V Gorici, kjer je včeraj fašistična mladina napadla in razdejala tiskarno in uredništvo »Novega lista«, vlada se- daj popoln mir. Novih incidentov ni bilo.

Velik uspeh naše razstave v Ženevi

Odprta je bila 17 dni — Obiskalo jo je okrog 3500 odličnih posetnikov
Priznanje vseh švicarskih listov

Ženeva, 6. oktobra. d. Sinoči je bila za- ključena jugoslovenska razstava v Ženevi, ki je bila otvorena 17 dni. V tem času je šlo skozi razstavne dvorane okoli 3500 lu- di. Že to število bi pričalo o velikem uspe- hu razstave, če pa pomislimo, da so bili po- setniki največ iz mednarodnih političnih krogov, osebja tujstva Društva narodov, mednarodnega urada dela, najuglednejši predstavniki tiska in odlični ženevski krogi, potem je uspeh te odlično urejene razstave vsekakor velik. To priznavajo vsi, ki našo državo poznajo, in vsi, ki so jo spoznali že- le potom te razstave. »Na razstavi je lahko vsakdo konstatiral«, je rekel eden izmed odličnih posetnikov, »da je to država z od-ličnim položajem in država, ki dela z vsemi močmi na izboljšanju množestvenih tež-

kih problemov. Vi se že sedaj morete s pra- vico ponahati s svojim napredkom«.

Noben posetnik ni odšel z razstave, da ne bi naglasil velike impresije, ki jo je napra- vil na njej. Kako velik uspeh je ta imela se vidi tudi po tem, da so pisali o njej vsi švicarski listi. To je tem bolj po- memben, ker je Švica, posebno pa Ženeva, odkar ima Društvo narodov tu svoj sedež, doživela dosedaj največje število razstav. Upoštevati pa je treba tudi visoki nivo švi- carskih listov, ki jamči, da so njihove po- hvale res iskrene.

Če se vzame vse to v poštev, morejo or- ganizatorji razstave biti popolnoma zado- voljni z uspehom. Cilj razstave, da se po- stavi naša domovina v pravo luč, je bil do- sežen.

Novi učni načrt za učiteljska

V prvih treh razredih ostane dosedanj učni načrt — Provizorična navodila za pouk v četrtem in petem razredu

Beograd, 6. oktobra. AA. V zmlisu členov 15 in 96 zakona o učiteljskih in do končne sestave učnega načrta in programa za učiteljska je minister prosvete predpisal za šolsko leto 1930-31 začasni učni načrt. V prvem, drugem in tretjem razredu, ostane v veljavi dosedanj učni načrt. V četrtem in petem pa bodo poučevali: psihologijo, občo pedagogiko, zgodovino pedagogike, šolsko delo, filozofijo, šolsko organizacijo, upravo, narodno gospodarstvo, osnove sociologije, srbsko-hrvatski in slovenski jezik, tuje žive

jezike, občo in narodno zgodovino, zemlje- pis, prirodoopis, matematiko, higijeno, po- ljedstvo, gospodarstvo, risanje, petje, glasbo, ročna dela in telovadbo. Skupno bo 33 ur tedensko v četrtem in 31 ur v petem razredu. V slovenskih učiteljskih se bo učila srbohrvaščina po eno uro na teden.

Podrobnosti učnega načrta za četrtil in peti razred učiteljskih se prav obširne in jih bo zato ministrstvo prosvete izdalo v po- sebnih knjižicah.

Katastrofa nemškega letala

V Dresdenu je treščilo na zemljo potniško letalo, ki se je razbilo — Devet oseb ubitih

Dresden, 6. oktobra. s. Letalo »D 1930«, ki je bilo na poletu iz Berlina na Dunaj in bi moralo po voznem redu ob 9.15 pristati v Dresdenu, se je danes dopoldne na vo- jaškem letališču zrušilo na zemljo. Vsi po- tniki, med njimi pilot, monter in 7 gostov, so bili ubiti. Med žrtvami te katastrofe je predsednik pisateljske zveze dr. Kühneld in dve dami.

O katastrofi so se zvedele še naslednje podrobnosti: Letalo »D 1930« je pričelo že pristajati, ko se je naenkrat močno zagu- gal. Takoj nato se je posrečilo pilotu spraviti aparat zopet v normalni položaj, nakar pa se je hipoma zrušilo na zemljo. Po izjavah maloštevilnih očividcev je le-

telo zelo nizko ter se zrušilo skoraj na- vpično med drevjem, ki ni bilo niti poško- dovano. Nekateri so baje tudi opazili, da motor tik pred padcem ni več deloval, po tretji verziji pa je letalo pritisnil ob zem- ljo močan veter. Zaenkrat se ne da reči, ali bo sploh mogoče ugotoviti vzrok ka- tastrofe. Letalo je vodil pilot, ki je pre- vozil že 400.000 km in je bil znan kot eden najzanesljivejših letalcev.

Neznana usoda letalke Bruce
Bassora, 6. oktobra. AA. O letalki Bru- ce ni nobenih vestí. V Jask, kamor je bila namenjena, ni dospela. Potem, ko se je dvignila z letališča v Bushiru včeraj zju- traj, so jo videli včeraj nad Tuedassom.

V otroški igri obešen

Novi Sad, 6. okt. n. Sinoči se je igral v družbi več otrok v vasi Futoka triletni dečko Filip Veber. Otroci so se igrali — obešanje. Filipu Vebru so tovariši napravili okoli vratu zanko in ga obesili na neki klin. Filip je nenadoma postal ves bled in moder; predno so se otroci zavedli, je pa- del v nezvest. Otroci so se preplašeni raz- bežali in poklicali Filipove starše. Ti pa so prihiteli že prepozno, ker se je nesrečni fantek med tem že zadušil v zanki.

Zastopstvo bolgarskega ženstva v Pragi

Praga, 6. oktobra. AA. Delegatnje bol- garskih ženskih organizacij so prišle v Prago, da prouče ženske ustanove na Če- škoslovaškem.

Hitler pri Brüningu

Pariz, 6. okt. AA. Po poročilu iz Berlina je kancelar dr. Brüning nadaljeval posve- tovanja s političnimi voditelji ter je spre- jel tudi že Hitlerja.

Pariz, 6. okt. AA. Iz Koblenza poročajo, da je tamkaj včeraj defiliralo 120.000 čla- nov Stahlhelma. Vodja organizacije Seidt je imel govor, v katerem je zahteval reviz- ijo mirovnih pogojev in poudarjal potrebo borbe proti marksizmu.

Stavka v francoskih premogovnikih

Pariz, 6. oktobra. AA. Danes so proglasi- li francoski rudarji v premogovnikih 24- urno splošno stavko in znak protesta proti delodajalcem, ki niso hoteli ugoditi za- htevi, naj je plača delo tudi ob praznikih. Stavka 95 % rudarjev.

Kongres slovanskih zdravnikov v Splitu

Split, 6. oktobra. n. Danes je nadaljeval svoje delo šesti kongres slovanskih zdrav- nikov (O nedeljski otvoritvi kongresa je poročal že »Ponedeljek«). Na dnevnem redu so bile čisto strokovne stvari. Raz- pravljali so zlasti o revmatizmu. Prvi je govoril o tej bolezni prof. Radonič iz Za- greba, nato Čehoslovak dr. Rudolf Kinel in končno dr. Drago Čop iz Zagreba o rev- mi kot problemu narodnega zdravja.

Danes se je vršil v Splitu tudi kongres jugoslovenskega zdravniškega društva za operativno medicino. Zborovanju je preu- sedoval zagrebški zdravnik dr. Budisavljevič. Z zborovanja so bile odposlane pozdravne brzjavke Nj. Vel. kralju, predsedniku mini- strskega sveta in ministru narodnega zdrav- ja.

Važno zborovanje v Šibeniku

Šibenik, 6. oktobra. AA. Danes ob 7. zjutraj so dopotovali v Šibenik ministri Srški, Drinković in Preka. V Šibeniku jih je poleg meščanov pričakovala tudi velika množica kmetov, ki so prišli tja iz vseh krajev severne Dalmacije. V Šibeniku so vse ulice okrašene z zastavami. Ministre je pozdravil mestni načelnik Smolčić, ka- teremu se je zahvalil minister Srški. Nato se je vršil v občinski dvorani sestanek, kateremu je prisostovalo več sto ljudi iz vseh krajev severne Dalmacije. Ministre so pozdravljali burno vsi prisotni. Sestanko so prisostvovali pristaši vseh bivših strank ter manifestirali voljo, da hočejo iskreno in složno pomagati kraljevski vladi pri nje- nem stremljenju, da izvede od kraja stav- ljeno nalogo. Konferenca je trajala tri ure.

Vršilec dolžnosti pomočnika ministra prosvete

Beograd, 6. oktobra. AA. Minister pro- svete je odredil, naj vrši dolžnost pomoč- nika ministra prosvete do nadaljnjie odred- be načelnik obzega oddelka ministrstva prosvete Momčilo Milošević.

Finančni polomi v Italiji

Rim, 6. okt. g. Že dalje časa so krožile po italijanskih borzah govorice o finančnih težavah italijanskega finančnika in vele- industrijca Gualina. Tudi ministrski pre- sednik Mussolini je v enem svojih zadnjih govorov omenil ekspanzijo Gualinovega koncerna. Kakor se je sedaj zvedelo, je Gualino pretrgal vse poslovne zveze s finančnim zavodom Banca Agricola d' Italia v Turinu. Vse dolgove Gualina cenijo na 300 milijonov lir. Gualinov koncern je po- slavljal v čokolado in cement ter indu- strijo umetne svile.

Rim, 6. oktobra. g. L. 1926. ustanovljena Banca di Liguria je v poravnavi.

Ostavka madžarskega zunanjega ministra

Budimpešta, 6. oktobra. g. V političnih krogih zatrjujejo, da je sklenil zunanji mi- nister Valko podati ostavko. Valko se na- merava baje umakniti na svoja posestva na Češkoslovaškem, kjer biva tudi trenu- no. Čim se bo ministrski predsednik grof Bethlen vrnil iz Ankare, bo ostavka Valka oficijelno objavljena.

Nadvojvoda Albreht se poroči po starokatoliškem obredu

Budimpešta, 6. oktobra. s. »Regelli Uj- sag« poroča, da se bo vršila cerkvena po- roka nadvojvode Albrehta z Ireno Rud- nay, ker je papež odklonil ločitev njego- vega prvega zakona, dne 16. oktobra po starokatoliškem obredu. Nadvojvoda je podaril za gradnjo starokatoliške cerkve 25.000 pengov.

KATASTROFA NAJVEČJEGA ZRAKOPLOVA NA SVETU

Podrobnosti o grozni nesreči angleškega zrakoplova „R 101“ — Od 58 ljudi na zrakoplovu je ostalo pri življenju le 6 — Vzrok katastrofe še ni pojasnjen

Pariz, 6. oktobra d. Angleški zrakoplov »R 101«, največji zrakoplov na svetu, je v soboto zvečer startal v Indijo za svoj prvi daljši polet, ki bi naj izpričal sigurnost zrakoplova in tvoril glavno preizkušnjo za uvedbo rednega zrakoplovnega prometa med Indijo in Anglijo. Na tem poletu se je zrakoplov v bližini vasi Allonne pri Beauvaisu na Francoskem, kakih 150 km severno od Pariza, v nedeljo jutraj ob pol 3. ponesrečil. Zaradi neurja in viharja je zrakoplov v temi zadel v neki hrib in eksplodiral. Izmed 58 oseb posadke in potnikov, ki so bile na krovu, jih je našlo 50 strašno smrt v plamenih. 8 oseb je bilo prepeljanih v bolnico, kjer pa sta dva ranjena kmalu po prevozu umrla. Samo dva mehanika sta po srečnem naključju ostala skoro nepoškodovana. Med mrtvimi so angleški zrakoplovni minister lord Thomson, vodja angleškega civilnega letalstva Sefton Branker in poveljnik zrakoplova »R 101«. Izmed potnikov, ki so bili na krovu, se ni nihče rešil. (Obširno je o katastrofi poročal že »Ponedeljek«. Glej tudi poročilo na 8. strani današnjega »Jutra«. Op. ur.)

London, 6. oktobra. d. Na krovu zrakoplova, ki je startal v soboto zvečer ob 20. v Cardingtonu, je bilo vsega 58 oseb in sicer pet oficirjev, 37 mož posadke in 13 potnikov, vseskozi oficijelni zastopniki angleškega letalstva. Že ob startu vreme ni bilo posebno ugodno. Nad Rokavskim prelivom se je moral zrakoplov boriti s hudimi vetrovi, ki pa je dosegel francosko obalo in krenil v južno-zahodni smeri proti Parizu, je okrog 2. zjutraj, ko je letel nad mestom Beauvais, zašel v še hušje viharje. Zaradi tega se je moral spuščati vedno nižje. Par kilometrov južno od Beauvaisa je zajel zrakoplov orkanski vrtilinec, ki ga je z vso silo treščil na tla.

V naslednjem hipu je sledila strahovita eksplozija in v par sekundah je bil orjaški zrakoplov izpremenjen v

ogromno gorečo bakljo.

V času katastrofe je bdelo na krovu samo 12 mož posadke, ki so bili v službi. Ostalo moštvo in vsi potniki so spali. Ves prizor je videlo mnogo ljudi iz Beauvaisa in okolice, ki jih je ropot motorjev zbudil iz spanja. Ti ljudje pripovedujejo, da je zrakoplov v veliki spirali padel na zemljo in da so ga takoj nato obšli plameni. Iz gorečega zrakoplova je bilo slišati stokanje in kričanje nesrečnih potnikov, ki so

zgoreli pri živem telesu.

Obupno so klicali na pomoč, toda nihče jim ni mogel pomagati, ker se zaradi silne vročine sploh ni bilo mogoče približati gorečemu kolosu. Le par potnikov je skočilo iz gorečega zrakoplova, toda vsi so se z gorečo obleko že par metrov od zrakoplova zgrudili mrtvi. Dva moža posadke sta došla slučajno ušla strašni smrti. Njune kabine so bile namreč nameščene tik pod rezervarji za vodo. Ko je zrakoplov treščil na zemljo, so se vodni rezervarji razbili in je voda zalila njihove ležake kabine. V sled tega ogenj do njih ni prodril in so odnesli le manjše, v primeri s katastrofo prav neznatne poškodbe. Ostalih 6 mož posadke, ki so jih še v naslednjem hipu rešili, je dobilo strašne opekline. Prepeljali so jih takoj v bolnico, toda dva sta kmalu potem podlegla poškodbam. Eden izmed še živčih je znozel.

Iz vseh okoliških krajev so prihajali na pomoč gasilci, toda njihovo prizadevanje je bilo zaman. Zaradi ogromne količine plina — zrakoplov je bil polnjen z gorljivim svetilnim plinom — je bil

ves zrakoplov takoj v ognju.

In so se vnele tudi velike zaloge pogonskih snovi, kakor olja, bencina itd. Na gašenje z vodo sploh ni bilo misliti, drugih priprav pa seveda ni bilo pri roki. Ljudje so morali mirno gledati, kako so se nesrečni potniki

zvižali v plamenih.

dokler se ni sesulo aluminijasto ogrodje ogromnega zračnega orjaka in jih pokopalo pod seboj. Ostanke zrakoplova so goreli še večer ves dan in le z največjim trudom in ob lastni življenjski nevarnosti so gasilci s pomočjo vojaštva tekom večerajšnjega dne potegnili izpod ruševin

47 docela zgozelenih trupel.

Troje trupel kljub natančnemu iskanju doslej niso mogli najti in domnevajo, da so v strašni vročini

razpadla v prah in pepel.

Tudi identifikacija nesrečnih žrtev je bila skrajno težavna. Nekatere so identificirali na podlagi ur. prstanov in silničnih predmetov, tako tudi truplo letalskega ministra Thomasona. Zemeljske ostanke smrtnih žrtev so položili v krste in jih prepeljali na županstvo vasi Allonne, kjer so jih v občinski dvorani položili začasno na mrtvaški oder. So to večinoma

otročje krste,

a še te so mnogo prevelike za peščico ostančkov, ki so jih še rešili iz obsema uničenih plamenov razbeselega elementa. Domače prebivalstvo je zasulo krste s cvetjem, ki pa so ga prinašali tudi številni radovedneži, ki so v celih množicah večer in danes prihajali iz bližnjih in oddaljenih krajev na kraj nesreče. Iz Pariza so prišle cele kolone avtomobilov, tako da so morali uvesti posebno prometno službo, da ni prišlo do kakih prometnih nesreč. Večeraj popoldne je bila v smeri iz Pariza 15 km dolga kolona avtomobilov, motociklistov, kolesarjev in pešcev, ki so šli v Allonne, da si ogledajo ostanke zrakoplova.

Nesreča se je zgodila v bližini malega gozdička tik ob cesti, ki vodi iz Beauvaisa v Allonne. V majni dolinici leže

ostanki ogromnega zrakoplova

Ogrodje, ki se je v vročini stalo se je popolnoma sesedlo. V zrak štrli le višinsko krmilo. Kompaktno maso tvorilo samo še motorji, izpod katerih še vedno švigajo plameni. Kraj je podoben velikanskemu pogorišču, saj je bil zrakoplov dolg 217 m. Daleč naokrog so razstreseni kosi razbitih šip, deli raznih aparatov in notranje opreme. Po čudnem naključju je ostala velika angleškazastava, ki je plapolala med poletom iznad krmila, docela nepoškodovana in je tudi plameni niso uničili, tako da še sedaj kakor v znak žalosti visi nad pogoriščem.

Pravi vzrok strašne katastrofe

bo bržkone ostal nepojasnen. Vse dosedanje vesti stane samo na domnevah, a tudi maloštevilni rešenci, ne morejo navesti ničesar, kar bi pojasnilo usodno katastrofo. Inž. Laach, ki je sodeloval pri zgradbi zrakoplova in ki je odnesel samo lažje poškodbe, pripoveduje, da so motorji vse do eksplozije funkcionirali izborno. Eksplozija je nastala šele v trenutku, ko je rilec zrakoplova zadel na zemljo. Nasprotno pa pripovedujejo domačini, ki so opazovali zrakoplov, še predno se je zgodila nesreča, da so že tedaj, ko je bil zrakoplov še v zraku, opazili plamene. Mislili pa so, da gre za svetlobne signale in da hoče zrakoplov, ki se je spuščal vedno nižje, pristati. Nesreča bi bila po soglasnem mnenju letalskih strokovnjakov mnogo manjša, ali morda sploh ne bi zahtevala človeških žrtev, če bi bil zrakoplov polnjen z negorljivim helijem. V tem primeru bi bila izostala eksplozija in četudi bi zrakoplov padel na zemljo, bi se po vsej verjetnosti ne vnel.

Zrakoplov »R 101«

je bil zgrajen v kraljevski ladjedelnici v Cardingtonu. Dogotovljen je bil koncem septembra 1929. Po prvih poskusnih poletih so zrakoplov večkrat predelali in izboljšali. Tekom letošnjega poletja je napravil zrakoplov več daljših poletov, po katerih so izvršili tudi nekatere izpremembe v konstrukciji sami. V zrakoplovu je bilo prostora za 5.645.000 kubičnih čevljev plina, ter je bil potemtakem »R 101«

največji zrakoplov na svetu.

Nosilnost je bila proračunana na 155 ton, dolg pa je bil 217 metrov. Največji premer oboda je znašal 39,3 metre, višina pa z gondolo vred 42 metrov. Poleg kabin in razkošno opremljenih prostorov so bili v notranjosti oboda ogromni tanki, ki so obsegali skupno 29 ton surovega olja za pogon motorjev, razen tega pa posebni tanki za vodo. Prvotno je bilo nameravano zgraditi zrakoplov tako, da bi imel

prostora za 100 potnikov

poleg posadke. Med gradnjo pa so ta načrt izpremenili, ker so se odločili za motorje na pogon s surovim oljem, ki je mnogo cenejši in mnogo manj nevarno glede eksplozije in požara. Tudi sicer so marsikaj žrtvovali, da bi na ta način povečali varnost zrakoplova. Dočim je mogel »Graf Zeppelin« v viharjih največ 25 km, je »R 101« lahko razvijal tudi v najhujšem viharju 72 km na uro. Zato je tem bolj nerazumljivo, kako je prišlo do nesreče.

Domnevni vzroki katastrofe

London, 6. okt. AA. Britska preiskovalna komisija je pregledala danes ruševine zrakoplova »R 101« in sestavila predhodno poročilo. O domnevnih vzrokih nesreče bo objavljen komunik. Nesrečo pripisujejo predvsem dvem vzrokom. Prvič sodijo, da z barometrični mivšionerom ni mogoče točno določiti višine leta, ker meri le relativno, drugi pa je bil napolnjen zrakoplov z gorečim hidrogeničnim plinom, katerega je bilo v zrakoplovu 5 milijonov 645 tisoč kubičnih čevljev. Vzroka katastrofe ni mogoče pripisati strojem, ker so bili absolutno zanesljivi, pač pa ima letalstvo danes še premalo izkušenj glede plinov, s katerimi se polnijo zrakoplovi.

Uradnik kraljevskih letalskih tvornic v Cardingtonu pa meni, da je morala nastati v strojih motnja, ki je povzročila padec zrakoplova.

Vrhovni poveljnik letalstva sir John Simon in načelnik letalskega glavnega stana komodor Holt sta se odpeljala z letalom v Francijo, kjer sta zaslila preživle vtešči letalskega poveljnika Bootha, kapetana zrakoplova R 100. Snoci se je vršila na kraju katastrofe preliminarne seja strokovnjakov. Skupni komisiji angleških in francoskih strokovnjakov so bila izdana navodila glede nadaljnjih preiskave.

Snoci je bil izdan uradni komunik. ki pravi, da ni moči poročati o vzroku katastrofe, dokler ne bo preiskava končana. Skoraj gotovo je, da je prišlo do eksplozije, ko je zrakoplov padel na zemljo.

Javna preiskava o vzrokih katastrofe zrakoplova se bo vršila v Angliji. Čeprav preiskava o katastrofi še ni zaključena, sloni poročilo, da je zrakoplov eksplodiral po padcu, na ugiibanjih omih, ki so preiskali ruševine zrakoplova. Na predlog državnega tajnika za zrakoplovstvo bo zrakoplovni urad imenoval sodni odbor, ki naj preišče vzroke katastrofe.

Danes popoldne so preletela kraj katastrofe francoski in angleški letala, ki so obšla tamošnje mesto s cvetjem.

Odmev katastrofe v Angliji

London, 6. oktobra. d. Londonska radiopostaja je bila z zrakoplovom »R 101« od starta dalje v stalni zvezi. S krova zrakoplova so vsakihi 10 minut dajali kratka poročila poročila. Ob 1.30 je londonska radiopostaja prejela zadnjo vest, ki je navajala pozicijo s pristavkom, da so potniki zelo dobro večerjali in po večerji mnogo kadičili ter se nato podali vsi k počitku. Od tedaj naprej so vesti izostale. V Londonu se zaradi tega ni nihče vznemirjal. Vsi so bili preveč trdno prepričani o popolni varnosti zrakoplova in nihče pač ni slutil, da se je uro pozneje odigrala katastrofa, ki je stala življenje svet angleškega letalstva. Ko tudi jutri ni bilo nikakih vesti, so začeli z londonske radiopostaje klicati krov

zrakoplova. Odzval se ni nihče. A tudi še sedaj ni nihče mislil na nesrečo. Prva vesti o katastrofi je prispela šele po četrti uri zjutraj. Lapidarnemu stavku: »R 101« eksplodiral in zgorel niso pripisovali resnosti in so sprva mislili, da si je kak hudomušnež dovolil neokusno šalo. Zal pa je na ponovna vprašanja prišla potrdilna vest, ki je izzvala nepopisno žalost. Vsi listi so takoj izdali posebne izdaje, ki so bile na mah razgrbljene. Vest se je kakor blisk razširila po vsem mestu in redakcije listov so ves dan oblegale ogromne množice, nestrpno pričakujoč podrobnosti o strašni katastrofi.

Takoj zjutraj so obvestili o grozni nesreči tudi kralja, ki ga je ta nepričakovana novica zelo potrla. Prestolonaslednik princ Waleski se je takoj podal v letalsko ministrstvo, kjer so mu sporočili vse dolge znane podrobnosti, nakar je v spremstvu vojaškega pilota takoj odletel z letalom v Pariz in od tam na kraj nesreče. Istočasno so odpotovali z letalom tudi zastopniki angleškega letalskega ministrstva s strokovnjaki, ki uvedejo uradno preiskavo glede katastrofe.

Ves britski imperij žaluje

London, 6. oktobra. AA. Dane so se sestali vodje delegacij imperialne konferenke. Takoj v začetku seje so delegati sprejeli tole resolucijo: Člani konference želimo izraziti našo veliko žalost nad katastrofo zrakoplova »R 101« in nad izgubo tolikih dragocenih življenj. V imenu vseh delov britskega imperija izražamo priznanje pogumnim možem, ki so dali svoje življenje kot pionirji človeškemu napredku in želimo tako izraziti naše globoko sožalje žalujočim rodbinam. Našem predsedniku izražamo globoko simpatijo zaradi izgube odličnega tovariša in ljubljene prijatelja.

Resolucija je bila odobrena v največji tišini. Predlagal jo je kanadski ministri predsednik Bennett, ki je v kratkih besedah izrazil svojo žalost nad nepopravljivo izgubo tako velikega števila pionirjev letalstva.

Avstralski ministri predsednik je omenil, da se je sestal dan pred katastrofo s Thomasonom in Brankerjem, ki sta bila polna navdušenja za ustvaritev zračne zveze med Anglijo in Avstralijo. O tem vprašanju se je imel nadaljevati razgovor po povratku iz Indije. Nato je Scullin omenil tragično smrt avstralskega letalskega častnika Palstra.

V odgovoru se je ministriški predsednik Macdonald toplo spominjal lorda Thomasona, ki ga je označil za svojega najdražjega tovariša.

Sočustvovanje Francije

Pariz, 6. oktobra. Listi komentirajo katastrofo angleškega vodilnega zrakoplova »R 101« ter izražajo globoko spoštovanje do britskih junakov in tolažijo bratsko sožalje Francije do Anglije. Francoski minister za letalstvo Laurant Eynac je poslal angleški vladi sožalno brzojavko. Podal se je na mesto katastrofe, da vodi tehnično stran preiskave. Obiskal je tudi ranjence v bolnici. Šef francoske vojaške letalske službe Gereraldi Bares je dal britskim ekspertom na razpolago vsa sredstva za vodstvo preiskave. Pariska občina in francoski aeroklub sta poslali londonski občini in angleškemu aeroklubu sožalne brzojavke. Istotako so kondolirali predsednik republike Doumergue, ministriški predsednik Tardieu in drugi. Vlada je sklenila zaradi večerajšnje katastrofe angleškega zrakoplova proglasiti jutrišnji dan za narodni žalni dan.

Sožalje vsega sveta

London, 6. oktobra d. Včeraj in danes so prispela v London neštivilne sožalne brzojavke z vseh strani sveta. Med drugimi so izrazili sožalje angleškemu kralju skoro vsi evropski suvereni, ameriški predsednik Hoover, itd. nadalje predsednik vlad in drugi javni predstavniki. Med drugimi so izrazili sožalje predsednik francoske republike, francoski, češkoslovaški, nemški, litovski, letonski in bolgarski ministriški predsedniki, skoro vsi Aeroklubi, a med prvimi so bile sožalne brzojavke dr. Eckenerja ter slovitih francoskih letalcev Costesa in Bellontesa. V Londonu so se vršila danes številna žalna zborovanja.

Priprave za pogreb

London, 6. okt. AA. Zadušnica za žrtve katastrofe »R 101« bo v petek v katedrali Sv. Pavla. Danes so prenesli trupla iz Allonne v Beauvais, kjer bodo ležala v mestnem domu do zadušnice v katedrali v Beauvaisu. Nato bodo naložili krste na poseben vlak, ki jih bo prepeljal v Calais. Od tu bodo prepeljale trupla angleške vojne ladje v domovino.

Francoski narod z velikim sočutjem spremlja priprave za povratek žrtev v domovino in francoske oblasti nudijo vso pomoč, ovsod izkazujejo francoske čete umrlim zvozdno čast.

V Beauvais pride francoski ministriški predsednik Tardieu, ki bo prisostvoval prevozu žrtev.

Danes je prispel v Beauvais angleški poslanik v Parizu Lord Tyrrell. Jutri popoldne se bodo vršile tamkaj v navzočnosti zrakoplovnega ministra pogrebne svečanosti. Trupla bodo nato s posebnim vlakom prepeljali v Calais.

Dve torpedovki sta danes odpuli v Boulogne sur Mer, da prepeljeta do Dovra smrtno ostanke žrtev »R 101«. Iz Dovra jih bo prepeljal poseben vlak v London. Pogreb žrtev se bo vršil z največjimi svečanostmi na državne stroške. Dan pogreba bo proglašen za narodni žalni dan in vsem britskemu imperiju. Na vseh javnih poslopih so bile že včeraj izvešene žalne zastave.

Stanje ranjencev

Pariz, 6. oktobra. s. »Matin« poroča o stanju ranjencev z zrakoplova »R 101«. En potnik ima zlomljeno nogo v stegnu in težke opekline. Štirje, ki so resno ranjeni, leže v bolnici v Beauvaisu.

Veliki manevri pri Ptuj

Danes se začno veliki manevri dravske divizije — Razpored manevrov — Lepo soglasje med vojaštvom in domačim prebivalstvom

Ptuj, 6. oktobra. Jutri zjutraj se bodo pričeli v okolici Ptuja veliki jesenski manevri dravske divizije, ki bodo trajali do sobote. V teku današnjega dne so bili izvršeni transporti posameznih enic iz raznih naših garnizij v Ptuj in okolico. Razpored letošnjih manevrov je naslednji:

Sovražnika na severni strani predstavlja lfečti odred, ki obsega ves ljubljanski kolesarski bataljon, nadalje dva bataljona konjeniške artiljerije iz Slovenske Bistrice, dve četi 45. pešpolka iz Maribora in oddelek 32. artiljerijskega polka iz Maribora. Z južne strani pa tvorijo obrambo reke Drave 39. in 45. pešpolk, nadalje 1 bataljon 40. Triglavskega polka iz Ljubljane in 32. artiljerijski polk iz Maribora. Severnemu odredu poveljuje komandant 32. artiljerijskega polka polkovnik Jovan Radovanović, dočim je vodstvo čet na južni strani poverjeno generalštabnemu brigadnemu generalu Zivku Stanisavljeviću, komandantu pešadije dravske divizije.

Oddečki, ki tvorijo sovražnika, so prispeli ob 2. popoldne s posebnim vlakom v Ptuj in se takoj nato podali na svoje postojanke. Kolesarski bataljon je pod poveljstvom podpolkovnika Jakliča odšel v vas Kokoviči, ki je od Ptuja oddaljena 32 km. Konjeniška artiljerija prenoči tam blizu Sv. Tomaža, kjer je nastanjena tudi pešadija.

Južna armada se je utaborila v okolišu Rogatca, Slatine in Mestinja. Dve četi sta postavljene kot zaščitna straža južne armade na severni strani Drave blizu Kokovičev, kjer se bo jutri zjutraj ob 6. pričela borba. Sovražni letelič odredi bodo prodirali proti Ptuj, nakar bo sledil velik protinapad južne armade. Razvila se bo glavna borba za Dravo. Najzanimivejša bo gradnja pontonskega mostu, ki ga bodo pojužnejšem postavili ptujski pontonirji.

Vreme je bilo danes ves dan neugodno in je neprestano deževalo. Zvečer pa se je pričelo jasiti in je upati, da se bodo veliki manevri razvijali ob ugodnejšem vremenu. Zaradi skrajne mokrega terena čete niso postavile šotorov, temveč prenočujejo po kozolcih. Ljudje so naše vojske povsod radi sprejeli pod streho in zvečer so se razvijali med postavnimi južnjaki in zgovornimi domačini prav živahni pomenki. Glavni stan je v Ptuj, kamor je zvečer prispel komandant manevrov, divizijski general Sava Tripković v spremstvu šefa štaba dravske divizije polkovnika Miličevića in ordonančnega oficirja kapetana Vizjaka. General Tripković si je spetoma ogledal razpored čet in posamezna prenočišča. Poputirijem zjutraj ob 2. prispe na manevre tudi komandant IV. armije general Stojišić iz Zagreba.

Krvav zločin v Šiški

26-letni delavec Hasan Patakočič je v silobranu smrtnonevarno ranil dva sodelavca

Ljubljana, 6. oktobra. Danes popoldne okoli 16.30 je prišel v urad policijske uprave na Bleiweisovi cesti mlajši mož v slabi, ponošeni obleki in oguljenih čevljih, ki so bili zvezani z navadno vrvico. Potrkal je na vrata dežurnega telefonista; ker je bil pa ta baš pri telefonu, je za hip počakal, nato je pa vstopil v predsobo.

»Zabodel sem nekoga z nožem.« je dejal neznanec v hrvaščini. Telefonist je sprva menil, da se mož šali; ko je pa videl, da ima pod pazduho okrvavljen nož, je videl, da je zadeva resna. Zato je poklical dežurnega uradnika g. Florijana, ki je po kratkem zaslišanju ukazal, naj moža aretirajo in zapro. Čudnega gosta so res zaprli, g. Florijan je pa poslal v Šiško in bolnico detektiva Hauptmanna, da poizve, kaj se je zgodilo. Neznanec je namreč izpovedal, da je v razburjenosti nekoga močno okel in da ga je večkrat sunil.

Kako se je odigral zločin.

Po Šiški in bližnji okolici se je medtem že bila bliskoma raznesla vest o krvavem pretepu med delavci na novi stavbi nasproti nove francišanske cerkve. Širile so se alarmantne vesti, da je bilo več mrtvih, toda kmalu se je izkazalo, da to ni res, pač pa je moral reševalni avto prepeljati v bolnico dva hudo ranjena delavca. Okoli 16. je bila namreč reševalna postaja telefonično obveščena, da ležita na omenjeni stavbi vsa v krvi dva mlada delavca. Že čez nekaj minut so ju prepeljali v bolnico, kjer ju je vzel v svojo oskrbo dežurni zdravnik.

Bila sta to mlada delavca Ludovik Kolman in France Pasarič. Pasarič je morda malo preveč pogledal v kozareček in je bil precej slabe volje. Menda ga je jezilo, ker mu je neki polir očital, da so izginile v nedeljo neke deske, za katere je on kot čuvaj odgovoren. Pasarič je bil pa vester čuvaj, in ta očitek ga je zelo bolel. Na stavbi je bil zaposlen tudi 26-letni delavec Hasan Patakočič, rojen 1904 v Mali Kladuši, občina Casina v Bosni. Tega je Pasarič osumil, da ga je zatožil pri polirju.

Začela sta se prepirati, med prepirom

Kam je izginilo pet milijonov?

Senzacionalna sodna razprava v Zagrebu proti bivšemu cariniku Vraniču in trgovcu Maričiču

Zagreb, 6. oktobra n. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je pričela danes kazenska razprava proti Vladimiru Vraniču in trgovcu Stevanu Maričiču. Vranič je obtožen, da je kot bivši blaginjak pri glavni carinarnici v Zagrebu utajil ogromno vsoto 5.129.327 Din. Vranič dejanje priznava, pravi pa, da je izročil ves denar trgovcu Maričiču kateremu je že prej večkrat posodil kak denar iz blaginje, a mu ga je ta redno vrnil. Od te velike utajene vsote pa mu je Maričič vrnil samo en milijon. Vranič opisuje Maričiča kot umazanca, ki je mislil, da mu ne bo treba vrniti velike vsote, za katero ni dal nikakih potrdil. Maričič je zlasti še zaradi tega lahko računal na to, ker mu je Vranič baje rekel, da bo moral izvršiti samomor ako ne prejme nazaj denarja, ki mu ga je posodil. Tako se je hotel Maričič naravnost preko Vraničevega trupla okoristiti. Drugi obtoženec Maričič je

priznal, da si je l. 1922. res izposodil od Vraniča milijon dinarjev, ki pa mu jih je pošteno vrnil z mesečnimi obrestmi 10 tisoč Din. Kasneje pa ni nikdar več vzel pri Vraniču nobenega denarja na posodo. Obratno si je še Vranič pri njemu izposojal razne vsote od 5 do 100 Din, katere zneske mu je Vranič redno vračal, v kratkih rokih 4 do 14 dni.

Tako je ostala na današnji prvi dan te zanimive razprave nerešena uganka, kam je šlo celih pet milijonov dinarjev, ki jih je Vranič poveril, o katerih pa Maričič ničesar ne ve. Na vprašanje predsednika, kaj misli on o tem, kje bi bil denar in za kakaj ga obremenjuje Vranič, je odgovoril: Maričič, da tega ne ve, da pa so to najbrže Vraničevi računi, da bi prikril, kam je spravil denar. Razprava se bo jutri nadaljevala in bo zaslišan na njej 16 prič.

Revolucijska zarota na Portugalskem

Lizbona, 6. oktobra AA. Uradni komunik. pravi, da je odkrila policija revolucionarno zaroto.

Hmelj

Zalec, 6. oktobra. Pri stalno zelo živahnem povpraševanju so se cene za preostalo orovrstno blago dvignile nad 12 Din. Položaj in cena zelo trdna.

+ Nürnbergski trg. Na nürnbergskem trgu je v drugi polovici preteklega tedna nastopila prav čvrsta tendenca. Producenti so postali bolj rezervirani in so zaradi tega morali kupci pristati na višje cene. Zaradi židovskih praznikov promet ni bil velik. Trgoval se je predvsem hallertauski hmelj po 60—100 mark za 50 kg (16.20 — 27 Din za kg) po kakovosti, za izbrano blago pa so v posameznih primerih plačali kupci tudi do 105 mark (28.35 Din za kg). Gorski hmelj se je trgoval po 50 — 60 mark (13.50 do 16.20 Din).

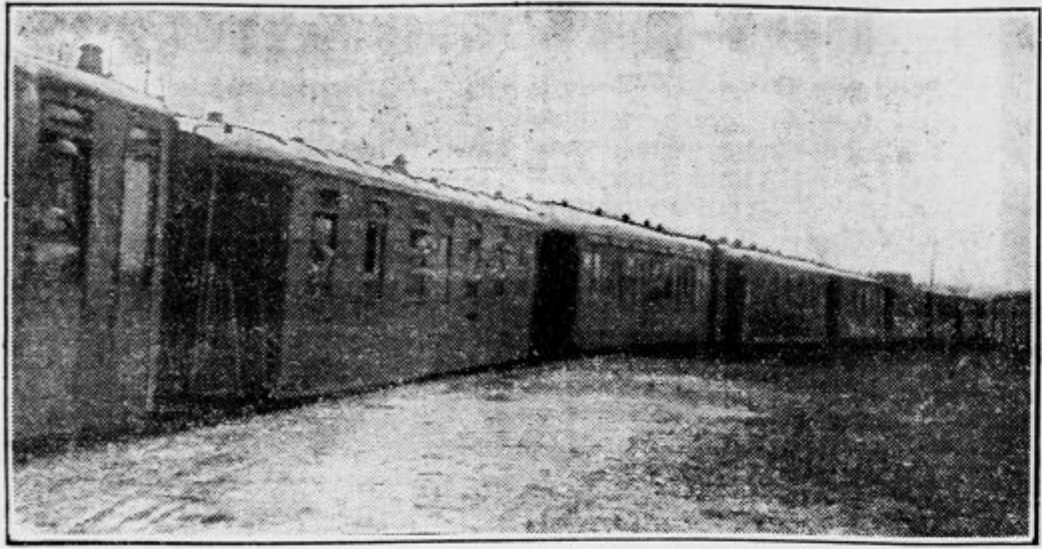
Božična nagrada državnim nameščencem CSR

Praga, 6. oktobra AA. Politični in socialni odbor senata je sprejel brez izpremembe predlog o božični nagradi državnih nameščencev.

Vremensko poročilo

Zagreška vremenska napoved za danes: deževno, nestalno, jesensko vreme. Situacija večerajšnjega dne: Barometriški maksimum, ki je pretekle dni prekrival kontinent, zlasti njegov južni del, je prešel na vzhod. 2. njim pa se je pojavila precej jaka barometriška depresija, ki se je formirala na Atlantiku. Pritisk je v splošnem zelo padel in to za 9 do 10 mm, ter se je gibal med 748 do 757 mm. Temperatura je v splošnem porasla za 1 do 12 stopinj. Najbolj v južnih in vzhodnih krajih. Gibala se je med 12 in 17 stopinj, v zaledju in 15 do 21 v Primorju. Nebo je bilo povsod oblačno, v zadnjih predelih je deževalo. Današnja vremenska napoved za torek: Spremenljivo in vetrovno vreme.

Naši kraji in ljudje

Manevri naše vojske
Dolga veriga vagonov pelje vojaštvo ljubljanske garnizije na velike manevre ob naši severni meji

Občni zbor Odvetniške zbornice

V nedeljni ljubljanski porotni dvorani se je vršil v nedeljo občni zbor Odvetniške zbornice, katerega se je udeležilo lepo število članov iz Ljubljane in drugih krajev Dravske banovine. Obširno poročilo o delovanju Odvetniške zbornice ter poročilo o računskem zaključku za leto 1929, in za prvo polovico 1930, je podal dr. Lovrenčič, na zborovanju so pa tudi sklepali in razpravljali o raznih stanovskih zadevah, nakar so se vršile volitve v disciplinski svet. Izvoljeni so bili dosedajni člani: dr. Adlešič, dr. Brejc, dr. Jelenc, dr. Klepec, dr. Korun in dr. Žirovnik. Po obnem zboru Odvetniške zbornice se je vršil tudi občni zbor Penzijskega fonda. V odvetniški zbornici je sedaj članjenih 242 članov. Premoženje Penzijskega fonda v prvem letu obstoja znaša 1.064.000 Din.

Zborovanje slovenskih profesorjev

Ljubljana, 6. oktobra.

Včeraj se je vršil v ljubljanski realni občni zbor ljubljanske sekcije Jugoslovenskega proforskega združenja. Zborovanju je prisostvoval tudi predsednik glavne uprave profesor Divac iz Beograda. Na dnevnem redu so bile poleg ožjih organizacijskih in stanovskih zadev tudi splošno važne šolske zadeve. Omejimo naj se na nekatere važnejše: Vpisovanje v posamezne razrede (tudi v prvi razred) se naj vrši vsako leto na koncu šolskega leta, da bo mogoče pravočasno razpolagati s proforskimimi močmi. V četrtem razredu osnovne šole naj dobi učenec v izpričevalu pripombo, ali je sposoben za prestop na srednjo šolo. Mimo tega naj dobijo gimnazije spet pravico, da očitno nesposobne učence že ob koncu I. tromesečja izločijo: na ta način bi bilo mogoče preprečiti naval nesposobnih učencev na srednje šole, ki je iz leta v leto hujši. Profesorjem naj se povrne poti stroški, nastali na obveznih ekskurzijah z učenci.

Glede na veliki pomen Proforskega doma v Beogradu je bilo sklenjeno, da bo plačeval za gradnjo vsak član Proforskega združenja v bodočih 5 letih po 5 do 16 Din na mesec (po višini plače). Koliko je zadržanje za to prekoristno ustanovo med profesorji, kaže jasno 260.000 Din, ki so jih profesorji že prostovoljno zbrali za zgradbo doma.

Ker od podpisa srednješolskega zakona v septembru 1929 v dravski banovini še noben profesor ni napredoval v ukaznih skupinah in le redki v ministrskimi odlokom, je sklenil občni zbor prositi s posebno deputacijo g. ministrskega predsednika za odpuščanje. Dalje je bilo sklenjeno pozvati glavno upravo, naj skupno z drugimi uradničimi organizacijami dela na to, da se v novem uradniškem zakonu odločba, da uradnik »more« napredovati, spremeniti v tem smislu, da bo napredovanje zagotovljeno vsakomur kdor je izpolnil zahtevane pogoje. Predsednik glavne uprave prof. Divac je pri tej priliki izjavil, da je dobil na merodajnem mestu zagotovilo, da se z novim zakonom položaj profesorjev v nobenem pogledu ne bo poslabšal. Dodatki profesorjem se naj izenačijo z dodatki ostalih uradniških skupin. Privatni izpiti naj se honorirajo. Delo razrednikov, ravnih kabinetov in knjižnic se naj računa za 2 uri tedensko. Konferenca

ljubljena točka letoviščarjev. Glavni vzrok, da se tujski promet ne more v še večji meri razvijati, je pomanjkanje sob za letoviščarje. Letos ob priliki letovanja ferijalne kolonije zagrebškega higijskega zavoda je hotelo z dijaki priti tudi mnogo rodbin semkaj na oddih, a so morali svojo namero opustiti zaradi tega, ker ni bilo dovolj stanovanj na razpolago. Tukajšnja hotela Gol in Suler sta vsako poletje popolnoma zasedena od tujcev. Kakor hitro bi bilo še več sob na razpolago, bi se tudi tujski promet temu primerno povečal. Hotelir Suler je svoj hotel že povečal za 15 sob in jih opremil z vsem konforom, kakor centralno kurjavo, mrzlo in toplo vodo ter kopalnico, kar bo gotovo nova privlačna sila za tujski promet.

Edino kar na tuje v našem mestu slabo vpliva, sta neznošen prah, ki se poleti vzdiguje po mestnih ulicah, in pa pomanjkanje vodovoda. Mestni občinski odbor se že bavi z raznimi načrti za odpravo teh nedostatkov. Upamo, da se bodo načrti kmalu realizirali.

Za povzdigo tujskega prometa in opešanje mesta se v prvi vrsti trudita mislinska podružnica SPD in Opeševalno društvo. Prva se pridno udeležuje z oskrbo turistovskega doma na Urški gori in z markiranjem poti po slovenjgraški okoliščini, da se vsaj na ta način odprejo naravne krasote, katerih ima naša okolica mnogo. Tako se na primer nabaja v bližini starodavnih Rimskih vrelcev, katerega posebno Srbi in Hrvati radi posejajo. Druga ustanova, ki mnogo stori za razvoj tujskega prometa, je tukajšnje Opeševalno društvo. Postavile so se klopi na raznih mestih in so se popravila razna promenadna pota, kar se brez iniciative in pomoči omenjenega društva gotovo ne bi bilo zgodilo. Uspeh bi bil gotovo še večji, ako bi bilo med širšimi sloji več razumevanja in smisla za opešavo našega mesta, a to ne samo z besedami, ampak tudi z dejanji, kajti v splošni gospodarski krizi nam bo uspešno se razvijajoči tujski promet prav potreben.

Čudna usoda mladega Albanca

Pri Podgorici je mala vas Tuz, kjer je živel pred vojno obitelj Iveziceva. Nastala je vojna. Avstrijska vojska je vkorakala v Črno goro in odgnala velik del prebivalstva v posamezna koncentracijska taborišča v notranjosti monarhije. Tudi Ivezicevo rodbino, očeta, mater in njunega takrat petletnega sinka Marka je zadel ista usoda. Internirali so jih z drugimi Črnogorci do konca vojne v Gradcu.

V Gradcu je obiskoval mali Marko, ki je govoril le albanski, šolo in se kmalu naučil nemški. Toda mali Albanec ni vzdržal dolgo časa v šoli. Lepega dne je pobegnil staršem in šoli. Dočim so se po končani vojni vrnili Črnogorci nazaj v domovino in z njimi tudi Markovi starši, je ostal Marko neznan.

Med tem pa se je deček klatil vsepovsod. Dolga leta se je držal štajerske, tudi slovenskih krajev, potem pa se je potepal po Hrvaški. Delal je kot poljski delavec pri kmetih, prijel tudi za kako drugo delo ali pa kradel, da se je preživljal.

Naposled je prišel Marko Ivezič, ki je bil star sedaj že 15 let, v Karlovac, kjer je stopil pri nekem trgovcu v službo kot hlapec. Svoj materinski jezik, albanski, je skoro popolnoma pozabil. Tudi nemščina ni več tekla. Celo na svoje ime se ni dobro spominjal. Klicali so ga za Miko in tudi sam se je tako imenoval.

Njegovi starši, ki so se vrnili v Tuz, so že davno zavrgli misel, da bodo še kdaj videli svojega izgubljenega sina. Med tem je pred leti umrl starši Ivezič.

V Tuzu žive poleg muslimanov in pravoslavcev tudi katoliki. Ti so začeli akcijo za gradbo male cerkve. Ker pa jim je primanjkovalo denarja, se je spravil eden bližnjih sorodnikov Iveziceve rodbine s poverilnicco občine na pot ter je pobiral po raznih krajih mladih za gradbo omenjene cerkve.

Pot je privedla romarja naposled v Karlovac. Usoda je hotela, da je potrkal tudi na vrata trgovca, pri katerem je služil Miko. Videl je dečka in se mu je zelo čudno zdelo, da zna fant nekaj albanskih besed. Še bolj čudna se mu je zdelo velika podobnost dečka Ivezicevemu. Nabiralec mladarov je preiskaval zadevo in ugotovil nazadnje, da ima pred seboj Marka Iveziča, ki je izginil pred dolgimi leti iz Grada. Razume se, da je vzel Marka s seboj v Tuz, kjer ga je mati takoj spoznala kljub temu, da je iz malega petletnega dečka zrasel že čvrst mladenič. Doma je našel Marko še tri mlajše bratce, ki so svojega starejšega izgubljenega in zopet najdenega brata kaj čudno gledali.

Kupujte samo
PENKALA BATERIJE
ker goré najdalje! 300

Vesti iz Primorja

Dne 6. avgusta 1919 je izjavil takratni ministrski predsednik Nitti, da se po njegovih instrukcijah zanese med odrešeno prebivalstvo čut nepristranosti in zaupanja in čut simpatije napram skupinam drugih narodnosti, tako da se te narodnosti prepričajo, da Italija, dežela svobode in demokracije, ne če izvrševati nikakega nasilnega raznarodovanja. Pred zasedbo je bilo v Trstu od ljudskih do srednjih šol 30 slovenskih učnih zavodov. Od teh so odprli 11 občinskih ljudskih šol po okolici in dovoljena je bila zasebna ljudska šola pri Sv. Jakobu z dnem 5. decembra 1919, katero so morali vzdrževati Slovenci iz lastnih sredstev. Slovenci so hoteli doseči osemrazredno ljudsko in meščansko šolo z vsoprednimi razredi na Acquedotti. Dobili pa so samo 5-razredno ljudsko šolo pri Sv. Jakobu. Otrk je bilo priglasihih 1700. Sprejeli so jih 1325. Vse številne prošnje za otvoritev drugih šol so bile odklonjene, dasi je bilo oblastu dokazano, da znaša število slovenske šolske mladine v Trstu nad pet tisoč. Leta 1914/15 je bilo na vseh slovenskih šolah v Gorici 2946 učencev in učenk. Leta 1919 ni bila otvorena nobena šola v Gorici in dovoljena ni bila otvoritev nobene šole, čeprav bi jo hoteli vzdrževati Slovenci sami. V Rimu sta veljala Trst in Gorica za »centri italianissimi«!

Obmejna milica na Postojuščini je razvrščena v treh oddelkih vzdolž meje in prebiva v malih lšeni ali zidanih stavbah po gozdovih in dolinah. Fizično, moralno in intelektualno morajo miličari odgovarjati strošim predpisom, po katerih tudi ne smejo imeti rodbinskih vezi. Vsak miličar je bil vojak. S seboj imajo pse - volčjake, velike in divje. V Postojni imajo dva velika policijska psa, ki ju je daroval Mussolini in potem dva posebna psa iz Nemčije, ki sta stala 24.000 lir. Na postojnskem kolodvoru išče policijski pes potnike, skrite pod železniškimi vozovi. Kako je živahno gibanje ob meji, sledi iz tega, da beležijo samo miličari na leto nad 400 ustavljenih oseb in skupin.

Ob koncu t. m. se imajo pričeti dela za zgradbo velikega istrskega vodovoda. Vlada je nakazala 28 milijonov lir za izvedbo prvega gradbenega dela. Izkoristijo se v prvi vrsti vsi vrelci pri Sv. Ivanu in Bližini Buzeta, pri Zrenju napravijo umetno jezero, globoko 28 m, labinski vodovod bo dobival vodo iz vrelcev v Raski dolini, otoka Cres in Lošinji bosta imela svoj vodovod iz Vranskega jezera. Gradba celega vodovoda je preračunana na 260 milijonov lir. Cena vode bo od 15 do 20 centezimov za hl.

Tržaško-koprski škof dr. Fogar je birmoval po pazinskem dekanatu. Ljudstvo ga je sprejelo povsod presrečno. Škof je tudi pridigal in prijazno občeal z ljudstvom. Pri odhodu je naročil župnikom, naj sporoče vernikom njegovo zadovoljstvo, da je povsod v pazinskem dekanatu našel lep red in živo vero.

Bovec obdaja venec planin z vrhovi Sinjaka, Rombona, Kanina, Stola in Polovnika. Pod trgov žubore valovi bistre Soče. Na ravnini do Soče zeleni razsežno polje, ki je pa premalom rodovitno. Pravih pašnikov ni. Kozjereja propada. Zato so se oprileci Bovičani že zdavnaj krošnjarstva. Zadnja leta se jih je mnogo izselilo. Danes je v trgu poleg županskega in župniškega urada še sodnija, 6-razredna ljudska in obrtna šola. Boviških tržanov je okoli tisoč. Zgodovinsko znana je v Klužah stara bovška trdnjava, ključ za prehod v severne kraje.

V Šempetru pri Gorici na posestvu grafa Coroninija so otvorili zavod za otroke letalcev, ki so se smrtno ponesrečili.

Mestni tajnik v Krmini Carlo Razza je poveril 120 tisoč lir in pobegnil. Prijeli so ga v Trbižu.

Davčne izterjevalnice pobirajo prispevek za sindikat poljskih delavcev. Sinovi in hčere kmečkih posestnikov plačujejo že prispevek za sindikat kmečkih gospodarjev pa jim je vendar predpisan tudi prispevek za sindikat poljskih delavcev. Tudi članom drugih sindikatov so natovarili še ta prispevek. Izterjevalnice zahtevajo plačilo in zavračajo ugovarjajoče organizacije na pristojno komisijo, od katere navadno ni nobenega ustre zajočega odgovora.

Namestu odgovora - nož

Krško, 6. oktobra.

V krško bolnico so pretekli teden pripejali mladenčica Franca Dornika iz Cerklj ob Krki. Dornik se je te dni v mraku vračal na svoj dom, pa je v svojo srečo spotoma naletel na nekoga V., ki ga je ustavil in obdolžil, da je bil on tisti, ki mu je jih baje pred dnevi naložil nekaj na hrbet. Ker Dornik o vsem tem ni vedel ničesar, je to tudi takoj povedal, do bil pa je namestu odgovora sunek z nožem, ki mu je prerezal glavno žilo na nalehtju leve roke. Dornik, ki je znan kot miroljuben mladenič, se ima zahvaliti sam hitri pomoči, da ni bil ob življenju. Junaka z nožem pa bodo pred sodiščem poučili, kaj se spodobilo!

Obsodba morilca po sedmih letih

Novo mesto, 6. oktobra.

Danes ob pol 11. dopoldne se je pred velikim senatom nadaljevala razprava proti 26-letnemu Slavku Pintarju, ki je v družbi s svojim tovarišem Francem Zingerjem 16. junija 1923 ubil ponoči na državni cesti pri Zabji vasi v tako imenovani Smoletovi hosti posesnika Janeza Rajerja ter ga oropal.

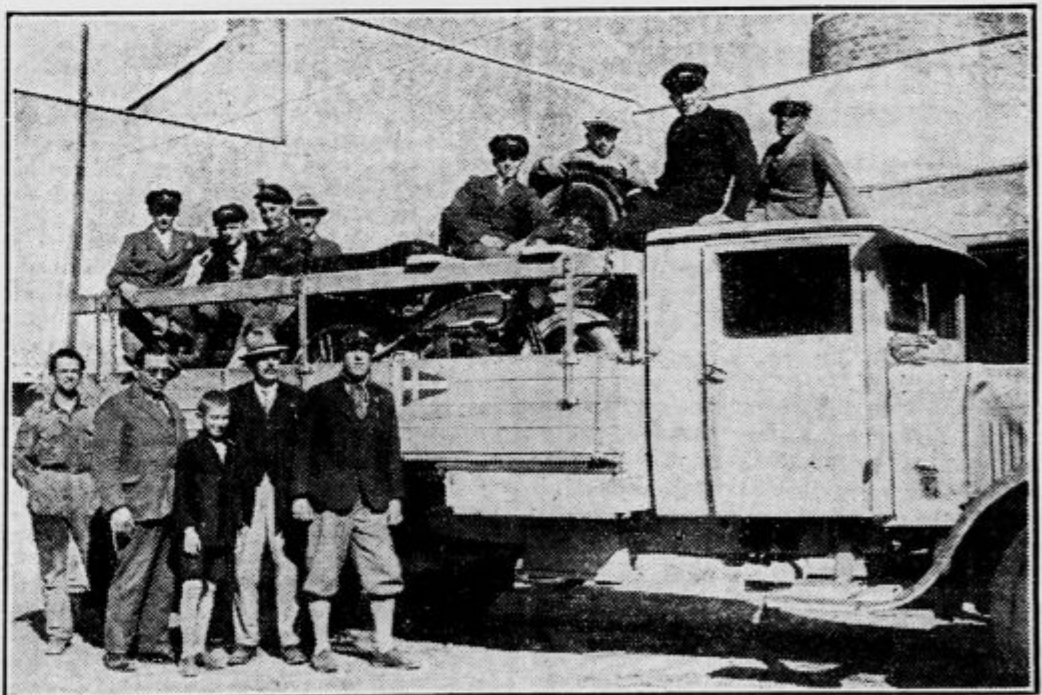
Proces, ki se je vršil l. 1923, je gotovo naša javnosti vsaj deloma znan iz časopisja. Pri takratni porotni razpravi je bil Zinger obsodjen na smrt, pozneje pa je bil pomiloščen na 20 let težke ječe, ki jo prestaja v mariborski kaznilnici. Pintarju se je posrečilo uti takrat kazni na ta način, da so vse priče zlasti pa pokojna natakara Pepca kot glavna priča, podale pred sodiščem pod prisego povsem neresniče izpovedi. Ves proces se je obnovil na podlagi pisma, ki ga je pisal Zinger v zaporu in ga izročil svojemu sojetniku Srebotnjaku, ki mu je zaupal svojo skrivnost, da ga odda Pintarjevemu. Srebotnjak je Zingerju obljubil, da bo pismo izročil, namestu Pintarjevemu pa ga je oddal policiji. Sledila je takoj aretacija Pintarja in 25. septembra se je vršila proti njemu razprava, h kateri so orožniki privedli tudi Zingerja. Zinger je povsem odločno izpovedal in opisal vse potoke usodne noči. Razprava je bila takrat preložena na danes, ker ni k njej prišla ena glavnih prič, 34-letni Anton Zigon iz Renč, po poklicu zidar in sedaj uslužben na Rakoku, ki je na današnji razpravi nastopil kot glavna priča. Zanimivo je, da je to pričo iskala že pred razpravo obtožbenca sestra Julka po Goriskem. Zigon se je na predsednikova vprašanja zapletal v čim dalje hujša protislovja. Zaslišana je bila nato še obtožbenca sestra in ker se njune učne izpovedi niso krile in je Zigon smer svojih prvotnih izpovedi izpreminjal, je predsednik sodišča odredil, naj se priča Zigon zapre. Ko so ga nato v zaporu preiskali, so našli pri njem dve interesantni pismi.

Nato je sledilo čitanje aktov ter govora državnega tožila in obtožbenega zagovornika dr. Furlana. Zagovornik je v svojem dolgem govoru navajal, da je Zinger znan kot kriminalni tip zmožen vsega. S Srebotnjakom, s katerim se je seznanil v mariborski kaznilnici, je izmisliš premeten izkoriščevalni načrt proti obtožencu in če bi Zinger res kaj vedel obtožitelja, ne bi molčal dolgi sedem let v jetnišnici.

Po govoru zagovornika se je senat umaknil k posvetovanju ter se po 30 minutah vrnil, nakar je predsednik senata sodnik okrožnega sodišča Anton Kuder razglasil, da je obtoženec kriv in da se obsoja na 18 let ječe z izgubo vseh častnih državljskih pravic. Razprava je bila končana ob 13.45.

Ko se začno krvne cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Mojštri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Josefove« vode, ker odpravi zastajanje v želodnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Motociklistične dirke v Zagrebu

V nedeljo popoldne so se vršile v Zagrebu na Černomeru velike mednarodne motociklistične dirke s tekmovalci za državno prvenstvo. Za tekmovalce je vladalo po vsej državi precejšnje zanimanje. Iz Ljubljane se je dirk udeležila Motokolesarska Ilirija z ekipo: Kušar Nejko, Rist Manfred, Hrast Mirko, Fantini Roman, Miklavčič Ivo, Maček Josip, Šiška Janko in Zvab Leopold. Od vseh se je plasiral edino Šiška, ki je eden naših najboljših motornih dirkačev, odkar je nehal voziti znani motociklist V. Stuzzi. Šiška je dosegel v državnem prvenstvu v kategoriji do 250 ccm (20 krogov, 16.000 m) tretje mesto na Arielu, v utešni dirki (10 krogov, 8.000 m) na Bsa 500 ccm drugo mesto, v kategoriji turnih motociklov do 1.000 ccm (10 krogov, 8.000 m) drugo mesto z navadnim BSA motorjem, 500 ccm s stranskimi ventili, in v glavni vožnji sportskih motorjev do 250 ccm (10 krogov) III. mesto, tako da se je v hudi mednarodni konkurenci štirikrat uspešno plasiral. Izkazal se je izvrstnega vozača z lepo tehniko posebno v ovinkih in smemo upati,

da bo tudi v prihodnje prav tako, če ne še uspešneje zastopal komaj dobro se razvijajoči naš motociklistični sport.

Ostali naši vozači pri tako hudi konkurenci nekateri niso prišli v poštev, drugi pa so imeli smolo. Tako posebno Nejko Kušar, ki je pri treningu sijajno vozil, a je imel smolo, da je stolček ventila. Ista neizgoda se mu je že ponovno dogodila, tudi pri zadnjih velikih mednarodnih dirkah na Podkorensko sedjo in je zanj že tradicionalna. Vsekakor bo moral Kušar, ki je izvrsten vozač, svoj, v neštetihi tekmovalnih zmagoviti, preizkušeni, a že domisljeni motor, ki ga je vozil Stuzzi, zamenjati s sigurnejšim vozilom, za kar so ga menda neštete nepravice na tekmovalnih že izučile. Manfred Rist je imel izgleda, da bi se v kategoriji s prikolico dobro odrezal, pa se mu je motor že po tretjem krogu ustavil.

Na sliki so naši vozači pred odhodom v Zagreb. Svoja vozila so naložili na veliki tovorni avto, s katerim so se tudi sami peljali. Drugi od desne je Janko Šiška, ki mu na doseženem uspehu čestitamo!

Danes velika premiera ob 4., 8 in 10 uri zvečer
Oboževani pevec Broadwaya

A1 Jolson

nepozaben iz filma »Singing Fool« v svojem najnovejšem vefilmu veselja, pesmi, smeha in solz

Smej se in plakaj

Ganljiva povest dobrega očeta in ljubečega soproga, katerega je nesrečen slučaj pahnil v največjo tugo in bolest.

Sonny Boy« igra tudi v tem velikem vlogu pod imenom »Little Pale Krasno! Nepozabno!

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure.

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Domače vesti

* Kraljeva nagrada najboljšemu slušatelju višje šole vojne akademije. Na svečan način je bila v nedeljo poldnevno v vojni akademiji v Beogradu izročena nagrada, ki jo Nj. Vel. kralj vsako leto daje onemu absolviranemu slušatelju višje šole vojne akademije, ki je v tem letu z najboljšim uspehom dovršil študije. Ob desetih so se v veliki dvorani akademije zbrali upravniki, profesorji in slušatelji. Točno ob 10. je vstopil v dvorano kraljev delegat general Dragomir Stojanović, prvi kraljev adjutant. Pogledal je postrojene slušatelje, jih po vojaško pozdravil »Pomozi bog, gospod!« ter zavzel svoje mesto. Za kraljevo nagrado je bil predložen artiljerijski kapetan Jovan Vučković kot prvi po činu. Kraljev delegat mu je po kratkem nagovoru izročil vladarjev dar, sabljo z vrezanim faksimilom kraljevega podpisa. Kapetan Vučković je izrazil svojo zahvalo vrhovnemu komandantu za odlikovanje, ki ga sprejme v imenu celega svojega razreda. Upravniki akademije je potem po činu ključke absolvirane slušatelje, jim izročil diplome in jim čestital. Naposled so se profesorji in slušatelji dali skupno fotografirati. Med absolventi višje šole vojne akademije sta tudi ožja naša rojaka inženjerski kapetan I. razreda Dragutin Gaberščik in artiljerijski poročnik Maksimilijan Makovec.

* Novi direktor državnih železnic v Zagrebu. Iz Sarajeva je v nedeljo prispel v Zagreb novi direktor tamkajšnje direkcije državnih železnic inženjer Matko Šnelar, ki je včeraj nastopil svoje novo službeno mesto.

* Imenovanja v vojski. Pri 4. zrakoplovnem polku v Zagrebu so imenovani za nadnik: Leopold Hernaus iz Zrusa, Edvard Grobelšek in Ciril Mavri iz Ljubljane.

* Dva potniška vlaka na progi Rogatec - Rogaska Slatina. Direkcija državnih železnic objavlja: Pričenši v sredo 8. do vključno 31. t. m. vozita na progi Rogatec - Rogaska Slatina dnevno redno potniška vlaka št. 2111 in 2124. Vlak št. 2111 odhaja iz Rogaske Slatine ob 4.26 ter prihaja v Rogatec ob 4.38, kjer ima takoj zvezo v Zagreb, glavni kolodvor, kamor prihaja ob 8.10. V obratni smeri odhaja vlak 2124 iz Zagreba, glavni kolodvor, ob 17.45 ter prihaja v Rogatec ob 21.38, kjer ima takoj zvezo v Rogasko Slatino, kamor prihaja ob 21.58.

* Redno skupščino SPD sklicuje osrednji odbor za nedeljo 26. t. m. v prostorih Celjskega doma. Dnevni red: Od 8. do 10. predstave: Legitimacije delegatov in ugotovitev pooblastil. Razporeditev zapisnika o zadnji skupščini. Ob 10. uri otvoritev po predsedniku SPD. Poročila delegatov o delovanju in imovinskem stanju osrednjega društva in podružnic v preteklem letu in o delovanju odsekov ter njih prisoja v smislu § 38 a) pravil. Določitev idejnih smernic, ki se dajo celokupnemu društvu za sporedno in uspešno delovanje. Določitev višine članarine in višine prispevkov za upravo, ki naj jih podružnice plačujejo osrednjemu odboru. Volitev nadzornika po § 41. pravil (volijo delegatke podružnic). Volitev 5 poverjenikov in 3 nadomestnih poverjenikov podružnic, ki se pošljejo za leto 1930 v širši osrednji odbor (volijo delegati podružnic). Sklepanje o prijavljenih predlogih. Sklepanje o informativne opozorile. Morebitni predlogi, ki jih hočejo podružnice na skupščini postaviti, se morajo osrednjemu odboru pisмено predložiti do 15. t. m.

Pazite

na prihodno številko „Romana“

* Petstoletnica Smedereva. Preteklo nedeljo se je v Smederevu na svečan način proslavila 500letnica tega mesta. Mesto je v petstoletju 15. stoletja po kosovski bitki ustanovil despot Branković in sicer s pomočjo kuluka. Na proslavi, kateri so prisostvovali delegati Nj. Vel. kralja polkovnik Krstić, patrijarh Varnava, minister Trifunović in mnogo drugih odličnikov, so govorniki naglašali historično važnost Smedereva v zgodovini srbskega naroda.

* Učitelji na filozofski fakulteti v Skopju. Na filozofski fakulteti v Skopju se je letos inškrbiral nad 200 slušateljev, dočim jih je bilo lani le 141. Letos se je na tej fakulteti vpisalo 20 osnovnošolskih učiteljev.

* Smrtina kosa. V nedeljo je v svojem stanovanju v Frančiškanski ulici 4. v Ljubljani umrla ga. Bockova, vdova po primariju dr. Bocku. Pokojnica, po rodu Angle-

žinja, je bila žena blagega srca in visoke naobrazbe. Pogreb bo danes ob 14. na evangelsko pokopališče. — V ženski bolnici v Ljubljani je preminula v starosti 41 let ga. Marija Dimičeva, vdova po tiskarskem strojniku, trafikantka na Marijinem trgu. Podlegla je težki operaciji. — V Ponikvah pri Trebnjem je preminula ga. Rozalija Anžičkova, mati železniškega uradnika g. Antona Anžička v Logatcu in ge. Ludvigerjeve v Litiji. — Umrli je v Kandiji g. Josip Zirc, posestnik in gostilničar, predsednik Gostilničarske zadrage, bivši dolgoletni župan in bivši deželni poslanec. Pokojnik je bil izredno agilen javni delavec. Pogreb bo 8. t. m. ob 16. — V Ljubljani je preminul g. Oskar Schiller. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Raba lesenih plugov bo odpravljena. V kmetijsko ministrtvo se vrše priprave za izdajo pravilnika, ki bo uredil odpravo lesenih plugov pri obdelovanju zemlje. Kmetijsko ministrtvo bo revnim kmetovalcem brezplačno delilo moderne pluge, ki jih v kratkem preme iz Nemčije na račun reparacij. V nekaterih delih naše države je namreč v rabi še mnogo lesenih plugov kar je zamudno delo in se tudi zemlja prelabo zori z lesenim plugom.

* Gradbena delavnost v Sarajevu. Sarajevska mestna občina je nedavno izvršila popis poslopij v Sarajevu zaradi tega, ker se morajo nabaviti nove ulične tablice in hišne številke. Naštelo se je 8308 hiš, dočim jih je bilo leta 1921. le 7283. Priraslo je torej 1025 poslopij — največ malih hiš na periferiji, v centru mesta na je bila gradbena delavnost minimalna. Nove tablice bodo imele na desni strani napis v latinici, na levi strani pa v cirilici.

KINO IDEAL

Samo še danes ob 4., pol 8. in 9. zvečer:

Eddie Pollo
v filmu senzacij nad senzacije

Vražji reporter

* Emigrantom iz Julijske Krajine, ki se želijo naseliti v Južni Srbiji. Prejeli smo: Zveza agrarnih zavezanec v Skopju nudi Primorcem, priseljencim v Jugoslavijo, priliko za naseljevanje v Južni Srbiji, zlasti v bližini Skopja, v srezu negotinskem ob reki Vardaru in ob glavni železniški progi in cesti Beograd-Solun. V selu Bistrenici ob Vardaru leže lepa polja, brda, pašniki in nekaj prav mičnih skoro novih pritičinskih hiš, pripravljeno za zagon st. ki bi se bav. l. z razn. kmetijskimi panogami: vinogradništvom, sadjarstvom, vrtnarstvom, živinorejo, perutinarstvom in drugim. Zemlja je prvovrstna. Voda izvrstna. Podnebje milo z redkimi in izginjavajočimi primeri malarije. Zveza agrarnih zavezanec odstopa zemljišče proti takojšnjemu odplačilu ene petine kupne cene (ki je prav nizka), ostalo na amortizacijo (tekmo 10 let). Za gori omenjeno kolonijo Bistrenica se je prijavilo že lepo število reflektantov; med drugimi se naseli tam tudi g. Ivan Štepec, ki je nekdanji župan v Renčah na Gorškem, ki se je že v vojnem času tako živo zavzemal za vojne begunce. Postene, delazmožne družine naj se takoj prijavijo z navedbo članov družine in drugih okoliščin, ki so važne, na informativni biro, Beograd, Pasteurjeva (Miloša Pocerca) ulica 23a, kjer dobe vse potrebne informacije in pojasnila.

* Tulci na našem Jadranu. Iz uradnih podatkov turističnega oddelka ministrtva trgovine je razvidno, da je število posetnikov - turistov na Gornjem Jadranu v letošnji sezoni znašalo nad 30.000. Največ je bilo Nemcev, Avstrijcev, Čehoslovakov in Madžarov, dočim noben italijanski turist ni posetil našega Jadrana.

* Conan Doyle: »Napoleon Bonaparte« (zapisnik francoskega plemiča). Roman. Poslovenil Vladimir Levski. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Strani 192. Cena broširani knjigi 40 Din., v celo platno vezani 52 Din. »Zgodbe Napoleonovega huzarja«, ki jih uživamo zdaj že v drugi izdaji, so do bile v tem romanu dobro došlo in potrebno dopolnilo. Tudi tu spozna bralec genialnega snovalca detektivskih povesti iz njegove druge, morda še bolj miokavne strani: Kot obujalca velikih zgodovinskih epoh in obrazov. Kakor je Conan Doyle v »Napoleonovem huzarju« človeško oživil in prepričeval, ponazoril tip veselega, hrabrega in bahavega konjeniškega častnika tistih dni, tako nam predstavlja v »Napoleonu Bonaparte« cesarja samega z vsemi velikimi in malenkostnimi lastnostmi njegovega značaja. Kar neverjetno je, kako živ stoji pred bralecem Napoleon v tej bližnji perspektivi; kako razumljiv, ne samo v prizorih iz dvornega in najintimnejšega rodbinskega življenja, ampak tudi prav zaradi teh intimnih podrobnosti v svojih političnih koncepcijah in zgodovinsko-usodnih načrtih! Vse to, Napoleonovo politično poslanstvo, življenje na dvoru, cesarjeve muhe in rodbinske nastope z Josipino, je pisatelj virtuosno zapletel v čudovito prigodo republikanske zarote zoper življenje velikega moža. Pripoveduje nam jo iz ust mladega emigranta Louisa de Lavala, ki se je pravkar vrnil v Francijo, da bi služil domovini — tako dojemljivo in zanimivo, kakor se le moremo nadejati po najboljših poglavjih »Napoleonovega huzarja«. Častilce »brigadirja Gerarda« bo še posebej zanimalo, da nastopa njihov junak tudi v »Napoleonu« in zaigra s svojo vratolomno hrabrostjo odločilno vlogo v enem izmed najbolj napetih poglavij. Vsi prijatelji dobrega in napetega branja bodo z obema rokama segli po tej lično onemljeni knjigi. Priporočamo jo zlasti tudi šolskim in javnim knjižnicam: saj menda nismo imeli doslej v slovenščini nobene povesti, ki bi seznanjala naše ljudstvo in doraščajočo mladino z velikim, za nas Slovence tako važnim zgodovinskim likom cesarja Napoleona. Knjigo je izdala knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani.

* Pomorska zrakoplovna šola v Divuljah pri Splitu je razpisala natečaj za civilnega učitelja za geografijo, geometrično risanje, deskriptivno geometrijo, tehnično risanje, kemijo in lepopis v obsegu gradiva za četrtilni razred srednje šole.

* Zbiranje vojnega plena v Južni Srbiji. V Južni Srbiji se doslej še ni mogel zbrati ves material, ki so ga v goratih krajih pustili vojniki centralnih držav. Inženjer Sr. navka, zastopnik beogradske livarne kovin »Montana«, objavlja v listih: S firmo »Montana« je ministrtvo za vojsko in mornarico 25. februarja lani sklenilo pogodbo, da na prostoru, 500 kilometrov dolgem in 100 kilometrov širokem, zbere vojni material, ki je zaostal na bojiščih in ki se ceni na približno 4000 vagonov. Za organizacijo tega ogromnega posla mora firma investirati nad 50 milijonov dinarjev, država pa bo dobila velike količine artiljerijske municije in drugega vojnega materiala v vrednosti več kakor ene milijarde dinarjev. Doslej je »Montana« oddala državi nad 300 vagonov municije in drugega dobro ohranjenega materiala. Posel bo trajal še tri leta.

* Sneg v Bosni. Kakor javljajo iz Sarajeva, je tamkaj v soboto ponoči padel prvi sneg in se je tudi temperatura znižala pod ničlo. Največ snega je padlo na gorovju Bjelašnici.

* Karambol motornega kolesa s tovornim avtom. Minuli četrtek 2. t. m. se je v vasi Liechendorfu pri Murecku v Avstriji pripetila huda nesreča. Po veliki cesti skozi vas se je pripeljal velik tovorni avto Huberta Steinerja iz avstrijske Radgone, natočen s precejšnjo težo selitvenega blaga. Na ostrem ovinku v navedeni vasi je pripeljal njemu nasproti Ludovik Jureš, vrtnar, ki je prikolico odtrgal od kolesa ter jo strl. V prikolici se nahajajočemu tehniku je zdrobilo desno nogo nad kolonom. Med tem je motorno kolo brez prikolice drvelo kakih deset metrov naprej ter se ustavilo. Vozač motornega kolesa Ludovik Jureš ni dobil nikakih poškodb, pomenečnemu tehniku pa je nudi prvo zdravniško pomoč zdravnik iz Murecka v Avstriji ter ga nato odpravil v bolnico.

ITO — zobna pasta najboljša!

* Oblike in klobuke kemilno čist. Prav in poceni tovarna Jos. Reich.

* Ne bojte se pranja! Perite s prvim terpentinskim milom Gazela in Vaš trud bo za polovico manjši.

Iz Ljubljane

u— Komorni koncert (čelo in klavir) v petek 10. t. m. v Filharmonični dvorani. Prireditelji gg. čelist Pavel Grümmer in pianist Aleksander Čerepnin. Spored: Beethoven: Sonata za čelo in klavir v a - duru; Bach: Suita za čelo v c - duru; Haydn: Koncert za čelo in klavir; Čerepnin: Sonata za čelo in klavir; Čerepnin: Tri slovanske transkripcije. Igral bo na klavirju avtor sam. K sklepu bo Boccherinijev Adagio in Allegro za čelo in klavir. Ker je čelo - koncert pri nas zelo redek, so večinoma te točke tudi bolj malo znane. Priporočamo toplo obisk tega umetniškega večera. Vstopnice običajne koncertne v Matični knjižnici.

u— Iz gledališča. Drevi se bo pela Wagnerjeva opera »Lohengrin« s Šimencem v naslovni partiji. Naš najboljši tenor, ki je to partijo naštrnil v Zagrebu ter dosegel nedeljeno priznanje pri publiku in kritiki, nastopi kot Lohengrin prvič na našem odru. Elso bo pela Juraničeva, Telramunda Primožič, njega soproga Ortruda Thierryjeva, glasnika Grba, Dirigira ravnatelj Polje. Nastopi pomnožen operni zbor. Predstava za E. — V sredo bo repriza Straussove operete »Vesela vojna«, ki je dosegla v nedeljo krasen uspeh. Sodelujejo: Poljeva, Ribičeva, Gostič, Peček, Povhe, Šimončič, Jeltnar in drugi. Dirigent dr. Švara, režiser Povhe. Predstava za D. — V

Šolska ROČNA dela

z vsem materialom TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg št. 1. 392

Obleke za gospode

površniki, trenchcoati in največji izbori in poceni pri tvrdki

Fran Lukič, Stritarjeva ul.

Šlezijski premog

naročajte dokler traja zaloga, pri

Ilirija Dunajski c. 46

Telefon 28-20 1 483

TONI POLJŠAK

Ljubljana, Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

Najbolj pošteno 281

Vas postreže z zimskimi oblaci

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Danes ob 4., pol 8. in 9. uri!

PREMIJERA!

PRVIČ V LJUBLJANI!

POVRATEK SRCA

Prekrasna drama iz življenja človeka, ki je izgubil vero in ljubezen v strašnem vojnem viharju!

V glavnih vlogah: Hans Stüwe, Agnes Esterhazy, Kurt Gerron in Angelo Ferrari.

Pretrsljivo! — Nepozabno!

Telefon 2730

KINO LJUBLJANSKI DVOR

četrtek se bo pela Borodinova opera »Knez Igor« za C. — Slavni Leonid Andrejev je napisal dramo pod naslovom »Dni našej Zizni«. V slovenskem prevodu, katerega je oskrbel g. Osip Šest, je naslov temu delu »Mladotletje«. V sredo se bo po presledku več sezon ponovno vpriporilo na našem odru v popolnoma novi zasedbi in novi režiji dramskega ravnatelja g. Golije. Pred desetimi leti, ko je bilo to delo prvič izvajano na našem odru, je imelo velikansko privlačno silo. Posamezni prizori, ki so izredno čustveni in gredo k srcu, so prepleteni s pravo rusko pesmijo in pojo se znane ruske romance o »Večernem zvončku« »Dvanajstih razbojnikih«, o »Dnevih življenja«, ki so dali tej igri prav za prav ime. Dejanje drame se vrši v Moskvi ob koncu 19. stoletja. Premijera za red B.

u— V poročilu o obisku Nj. Vel. kraljice Marije pri Uršulinkah (zunanja šola) je pomotoma izostalo ime Silve Zajčeve, učenke 4. razreda meščanske šole, ki je Nj. Vel. pozdravila v imenu imenovane šole in ji izročila šopek nageljčkov.

u— Novi odbor Uduženja gledaliških igralcev je naslednji: predsednik višji režiser prot Osip Šest, podpredsednik Anton Neffat, tajnik Ivan Jerman, blagajnik Ivan Mencinger, gospodar Leopold Kovač, odbornika Marija Vera in Avgust Ribič.

u— Ustanovna skupščina Uduženja rezervnih avijatikov. V nedeljo se je vršila v Kazini ustanovna skupščina Uduženja rezervnih avijatikov. Poročilo o pomenu nove letalske organizacije je podal tajnik dr. Rape. Izvoljen je bil odbor in sicer za predsednika rezervni letalski kapetan inž. Fran Zupančič, za odbornike pa: Stanko Trček, rezervni letalski poročnik, Evald Princič, rezervni letalski kapetan; Davorin Tratnik, rezervni letalski poročnik, Jože Kuhar, rezervni letalski podporočnik, in Ivan Miklavc, rezervni letalski podporočnik. Prva seja novega odbora bo v četrtek ob 20. uri.

u— »Lojze« v borbi z meglo in viharji. »Ponedeljek« je že na kratko poročal o letalskem mitingu v Mariboru, udeležbi naših letal in povratku obeh naših letal v Ljubljano. Na povratku se je »Lojze« izgubil, a pozneje so ugotovili, da je srečno pristal v Celju. Na letalu sta bila pilot Colnar in tajnik Aerokluba dr. Rape. Kakor pripoveduje leta letalca, je bila vožnja na povratku zelo težavna. Že v Mariboru je med mitingom brla strahovito burja, ki se je pa še stopnjevala. Veter je imel do 70 km na uro. Zato se je ljubljanska ekipa odločila za takojšnji povratek po končanem mitingu. Prvi je startal »Lojze«, zaradi hudega protivetra se je letalo najprej dvignilo in hotelo nadleteti oblake, toda zgoraj je bil še hušji vihar in megla tako gosta, da sploh nista videla naprej. Zato sta rajši letela pod oblaki. V 35 minutah sta bila v Celju. Ko sta se pa bližala Trojanam, je vihar še naraščal, oblaki pa so bili tako nizki, da ni bilo nobenega razgleda. Zato je dr. Rape dal pilotu znamenje, naj rajši obrne. Colnar je res okrenil letalo in že čez nekaj minut je letalo, ki je imelo na povratku naravnost strahovito brzino, srečno pristalo na malem aerodromu, ki ga je bil pred leti provizorično uredil celjski Aeroklub. Letalca sta krila zložila k trupu, letalo so naložili na tovorni avto in ga prepeljali v Ropasovo garažo v Celju.

u— Sokolsko društvo »Ljubljana IV.« nanažnja članstvu, da prične z redno telovadbo dne 6. t. m. v telovadnici šole na Prulah in sicer: člani ponedeljek, sredo in petek ob 20. do 21. ure, članice v torek in četrtek ob 20. do 21. ure, za moški naraščaj: ponedeljek, sredo in petek ob 18.30 do 19.30 ure; ženski naraščaj: torek in četrtek ob 19. do 20. ure; moška deca: ponedeljek in petek ob 17.30 do 18.30 ure in ženska deca: torek in četrtek ob 18. do 19. ure.

u— Sokol I. na Taboru obvešča članstvo, da je preminula sestra Marija Dimic, soproga pokojnega Janka Dimica, večletnega zadrževalca Sokola I. Pogreb pokojnice bo v sredo ob 4. uri popoldne iz slošne olinice k Sv. Križu. Pozivamo članstvo, da se po greba udeležijo polnoštevilo. Kroj civilni z znakom.

u— Tečaj poljskega jezika, ki ga priredijo društvo ljubiteljev poljskega naroda, se prične v torek, dne 7. t. m. ob 18. uri na

gimnaziji v Beethovnovi ulici, I. nadstropje, razred V. a.

u— Esperantski tečaj bo vsak torek in petek od 19. do 20. v šentjakovski šoli. Poučevalo se bo »Ce« metodi, ki je dosegla že povsod ogromne uspehe. Nove prijave se še sprejemajo v torek 7. t. m. v šoli. Učnina za tri mesece 45 Din, za dijake 30 Din.

u— Bojeviti Prekmurci. Živahno stavbno gibanje je privabilo v Ljubljano poleg domačih tudi mnogo delavcev iz Prekmurja, Bosne in Dalmacije. Večkrat se zgodi, da si domači in prekmurški delavci na eni ter domači in Bosanci na drugi strani skočijo v lase. Zlasti Linhartova ulica je bila zadnje dni pozorišče dveh hudih bitk med domačimi zidarji, Prekmurci in Bosanci. Predzadnji ponedeljek je bila na policiji zbrana večja družba pretepačev, bili so Bosanci in Janezi, včeraj je pa stalo pred dežurnim uradnikom kar osem bojevitih Prekmurcev. V nedeljo so popivali v Pajkovi gostilni v Linhartovi ulici. Pri nasproti mizi je sedelo okoli pet domačinov, s katerimi so se ves čas postrani gledali. Obojestransko izzivanje je rodilo hud pretep, med katerim so švigali kozarci in steklenice po zraku. Da je bil činek še večji, so Prekmurci vihrali in metali tudi stole. Gostilničar jih ni mogel sam krotiti in zato je pozval policijo na pomoč. Dva stražnika sta štiri najhujše razgrajče aretirala, štirje so pa pobegnili. Kasneje so se pobegli razgrajči zopet vrnili in začeli gostilno bombardirati s kamenjem. Gostilničar je še enkrat pozval policijo, ki je sedaj tudi te junake aretirala. Včeraj so se bojevitih Prekmurci zavarovali na policiji in so bili za svoje junaštvo primerno nagradjeni. Domačih delavcev policija ni aretirala, ker je ugotovila, da so Prekmurci izzivali pretep.

u— Male tatvine. Na policiji včeraj ni bilo zabeleženih posebnih dogodkov. Prijavljenih je bilo samo nekaj manjših tatvin. Sluga tovarne Hrovat & Komp. v Mostah je prijavil, da je 3. t. m. ponoči nekdo s tovarniškega prostora odnesel deset novih vreč iz jute, vrednih 100 Din. — Tudi tatovi koles niso počivali. Posestniku in mesarju Alojziju Breclniku je nekdo iz veže gostilne Kozak na Poljski cesti v nedeljo ukradel kolo znamke »Waffenrad« s tvorniško št. 2,104.742. Kolo je prostega teka, že nekoliko obrabljeno in vredno okrog 600 Din. — Pred tatovi tudi niso varne barake, v katerih stanujejo revni zidarji in delavci ali pa hranijo tam svoje oblike. — Zidarju Jakobu Jeretini je nekdo v noči od 4. na 5. t. m. na novi stavbi na Mivki odnesel zidarski jopič, hlače in čepice in skupni vrednosti 200 Din. Tat je Jeretino s svojim obiskom osrečil že pred 14 dnevi, ko mu je odnesel za 100 Din orodja. — Iz barake stavbnika Curka na Zeleni poti je nekdo odnesel delavcu Janezu Ozešku bel jopič in take hlače v vrednosti 150 Din. Krojač Ivan Dovč je tam hranil zelen nahrbtnik in modro delavsko obleko v skupni vrednosti 130 Din. Oboje mu je tat odnesel.

Iz Celja

u— Celjski občinski svet bo imel prihodnjo sejo v petek 10. t. m. ob 18. Na dnevnem redu bodo dopolnilne volitve v odseke in slučajnosti. Istočasno se bo vršila najbrž tudi volitev v upravni odbor Mestne hranilnice.

u— Umrli je v javni bolnici v Celju ga. Josipina Pogačarjeva, soproga nadoficijala v pok. g. Josipa Pogačarja v Celju. Pokojnica je bila zelo blaga dama ter vzorna žena in mati. Pogreb bo v sredo 8. t. m. ob 16. iz javne bolnice na okoliško pokopališče. Bodi ji ohranjen častni spomin, preostalam pa naše iskreno sožalje!

u— Smrtina kosa. V soboto je umrla v Celju 44letna Helena Krajncjeva, žena kovačija v Mestnem mlinu.

u— Predavanje o esperantu in o pomenu tega mednarodnega pomožnega jezika bo priredila Zveza privatnih namestencev v Celju 8. t. m. ob 20. v veliki dvorani Delavske zbornice. Predaval bo g. prof. Skoberne. Predavanje bo vstopnine prosto in se ga more poleg članov zveze udeležiti vsak zainteres. V Celju bo v najkrajšem času tudi esperantski tečaj.

u— Stroj je zgrabil pri delu 26letnega ključavničarskega pomočnika Jurija Pukmajstra v Gaberju in mu odrezal konec kazalca na levi roki. Pukmajster se zdravi v tukajšnji bolnici.

u— Krava ji je zlomila tilnik. V soboto je podrla na pašniku pri Sv. Roku ob Sotli neka krava 42letno sluzkinjo Nežo Beležovo, ki je padla tako nesrečno, da si je zlomila tilnik. Beležovo so pripeljali v celjsko bolnico, pomoč pa je bila brez uspeha in je reva v nedeljo podlegla hudi poškodbi.

u— Z nožem nad kolesarja. Ko se je petletni 24letni posestnik Ferdo Blatnik v nedeljo s kolesom proti Teharju pri Celju, ga je na cesti napadel neznan možki brez povoda in ga z nožem hudo poškodoval na levem ramenu. Blatnik je moral poiskati pomoči v celjski bolnici.

u— Surov fantovski napad. Pri Sv. Roku ob Sotli so v soboto neznan fantje napadli 30letnega poslovođa Franca Kodriča, ki je dobil s topimi predmeti več udarcev po glavi in vbođilaj v desno pleče. Kodriča so pripeljali v celjsko bolnico.

u— Poškodba trboveljskega avtobusa pred sodiščem. Pred sodnikom poedincem

Oglas.

Dne 10. oktobra 1930 ob 10. se vrši pri okr. sod. v Ljubljani, soba št. 15

sodna dražba vile

CESTA NA ROŽNIK št. 1 v Ljubljani, spadajoče v konkurzni sklad tvrdke Gričar & Mejac.

Najmanjši ponudek za vilo z vrtom (1695 m²) Din 680.000.

Kaveje je treba položiti Din 82.629.

Podrobnejša pojasnila daje konkurzni upravnik 13243

DR. TREO LUCE

odvetnik v Ljubljani, Dunajska cesta 29/I.

Telefon št. 2111.

V službi človeštva

dela armada znanstvenikov in tehnikov samo na nalogi, s pobijanjem bolezenskih klic olajšati trpljenje človeka. Ta visoki cilj se je pred vsem postavila I. G. FARBENINDUSTRIE AKTIENGESSELLSCHAFT (tu sem spada tudi tovarna "vorm. Friedr. Bayer & Co.") že od svojega obstanka. Eden glavnih uspehov, s katerimi je izpolnila to nalogo, je iznajdba ASPIRINA.

Pred 30 leti vpeljan v medicino, uživa danes svetovni glas kot suvereno sredstvo pri vseh prehladih in revmatičnih bolečinah.

ASPIRIN
Jedinstveni na svetu.

30 let ASPIRIN

BAIER

dr. Bavdkom se je vršila v soboto na celjsko javno okolišču razprava proti rudarju Jožetu Krajsku iz Trbovelj, ki je baje namenoma poškodoval Zemljanov avtobus, ki obratuje med Trbovljami in železniško postajo. V soboto 7. junija t. l. so vozili trboveljski avtobusi s kolodvoroma mimo večje skupine rudarjev, med katerimi je bil tudi Jože Krajski, ki je ob srečanju zadel s težko jamsko svetiljko ob avtobusovo karoserijo in odkrnil košček emajla v velikosti dvodmarnskega novca. Lastnik Zemljan trdi, da ima 2000 Din škodo. Poleg Krajskega pa je stopal rudar Duh, ki odločno izpove, da je zadel Krajske s svetiljko avtobus le po nesreči, ker se je ustrašil tretjega, za nim vozečega avtobusa in pri tem prestrašeno razširil roke. Krajske je vidno živčno bolan, kar je ugotovilo tudi sodišče. Krajske je bil na podlagi tega oproščen prestopka hudodelstva namerne poškodbe tuje lastnine. Priča Duh pa je tudi izpovedal, da je lastnik avtobusa Zemljan tedaj izstopil iz vozila in pripeljal Krajsku krepko zausnico in ga telesno poškodoval, kar je bilo ugotovljeno in dokazano z zdravniškim sprazdevalom. Krajske je tedaj napravil na orožništvo ovadbo, vendar se v tej zadevi doslej še ni začelo kazensko postopanje.

e—Tatvina na Glavnem trgu. Mariji Matasičevi iz Zavodne je neznan tat iz maknili pretekli petek dopoldne med nakupovanjem živil na Glavnem trgu iz jo-pičevnega žepa prazno rjavo listnico, vredno 150 Din. K sreči je Matasičeva izpraznila listnico nekoliko poprej in denar ne-hote shranila v drugem žepu. O tatu ni sledi.

e—Vandalizem. Nasproti vhoda v celjsko javno bolnico je mestna občina svojo časno zgradila z Benjamina Ipavca ulice na Glazijo lep betonski mostiček, ki je bil na obojestranski ograji okrašen s kamnitimi izklesanimi krogli. V eni preteklih noči je neznan lopov odbil ogešno kroglo na desni strani ograje pri izhodu v drevored in jo vrgel v spodaj tekoči potok, dočim je levo prvo kroglo istotako skušal odbiti in jo je že močno poškodoval. Divjaka, če ga bo policija mogla izslediti, bi bilo pač treba eksemplarično kaznovati.

e—Tatvine v mestni avtogarazi. Ze da-lje časa so opazovali soferji mestnega avtobusnega podjetja, da jim izginja iz njih-hovih torbic, ki so jih shranjevali v mest-ni avtogarazi na Sp. Lanovcu, za vožnje kasirani denar. V zadnjih dneh je bilo ukradenih zopet okrog 1000 Din. Tatvine so bile izvršene vedno podnevi. Tatvin je osumljen neki A. D., ki ga je policija aretirala.

e—Pri obisku jo je okradel. Dne 27. sep-tembra se je pripeljal trgovski potnik Ivan S. iz Maribora v Celje na obisk k ge-Alojziji Mlakej. Ko gospe ni bilo v sobi, je S. izmaknil iz predala mize dve hranilni knjižici ge Mlakejeve, eno od Mestne hranilnice z vlogo v znesku približno 6000 Din, drugo od Celjske posojilnice pa z vlogo 6973 Din. Poleg tega je vzjel še iz neke tretje knjižice 300 Din go-tovine. Ga Mlakejeva je opazila tatvino šele 3. t. m. in dognala, da je S. dvignil pri Mestni hranilnici 5000 Din na njeno ime, hranilno knjižico Celjske posojilnice pa je položil nazaj v predal, ker je vloga vezana in tam ni mogel dvigniti denarja. Policija zasleduje storilca.

Iz Maribora

a—Odlikovanje odličnega šolnika. Mi-nulo nedeljo je bilo izročeno šolskemu upravitelju v Dobrovi pri Hočah g. Fr. Gašparju visoko odlikovanje reda Jugoslo-venske krone V. stopnje. Iskrene čestitke.

a—Maughamov »Sveti plamen« na mari-borskem odru. V kratkem se bo vršila ma-rihorska premijera pretresljive drame zna-rega angleškega dramatika Maughama »Sveti plamen« v režiji g. Skrbinka.

a—Priglasite se za gledališki abonma. Gledališki abonement se še sprejemajo do četrti 9. t. m. pri gledališki blagajni. Ugodnosti abonmaja so splošno znane in se lahko za malenkost mesečen prispevek dobi abonma Državni uradnik na primer dobi galerijski sedež za 15 dramskih in 10 glasbenih predstav za 8 mesečnih obrokov po 10 Din. Najdražji sedež v par-terju za stane mesečno le 50 Din, za kar dobi povprečno tri predstave na mesec. Na ta način ga stane na najdražjem sedežu predstava povprečno le 17 Din. Za neabo-nante pa velja isti sedež 25 Din, v operi 36 Din. Za neuradnike je abonma za ma-lenkost dražji. Zatorej naj se abonira, kdor hoče štediti!

a—Bilanca kopalnice na Mariborskem otoku. Kopalnice, ki je bilo odprto od 15. junija do 15. septembra, torej polne tri

mesece, je po statistiki, ki jo je izdalo me-stno knjigovodstvo, obiskalo 50.527 kopal-cem in 20.737 nekopalcev, torej skupaj 71.264 oseb. Dnevni obisk je znašal po-vprečno okoli 800 oseb, kar govori o izred-nem prometu.

a—Umrli so v nedeljo: v Peklu 64-letni viničar Mihael Šober; v Krčevini 209 us-njarski pomočnik Anton Gorjup, star 51 let; v Krčevini 53 dvomesečni sin klepa-rskega mojstra Hinko Štrulc; v Strossma-ryerjevi ulici 7 zasebnica Monika Haber-stroh, stara 73 let.

a—Kap med nabiranjem gob. Pomožni železniški delavec Josip Šušljak iz Studen-čev je šel v nedeljo s tovariši in znanci v Vuzenico, kjer so v tamošnjih gozdih va-birali gobe. Med nabiranjem ga je nena-doma zadela kap in je umrl. Prepelejo ga domov in bo pokopan na studenskem po-kopališču.

a—Pozni kopalci ali samomorilni kan-didat. Včeraj okrog poldneva se je z brega na cesti proti Sv. Petru vrgel v Dravo napol slečen možski srednjih let. Hladni dravski valovi pa mu očividno niso prijali in mož je kmalu priplaval v spodnji obli-ki zopet k bregu. Prizor je gledalo več ljudi, na katere se je čudak jezil. V ko-palcu so spoznali nekoliko slaboumnega Marka Tremija iz okolice Rač.

a—Nezgodna pri obranjanju jabolk. Vče-raj popoldne je v Kočakih pri obranjanju ja-bolk padel z drevesa 26-letni viničar Ju-rij Valekar. Pri padcu je dobil tako hude notranje poškodbe, da so ga morali z re-sevalnim avtomobilom prepeljati v bolni-ko.

a—Silka socialne bede. V mestni oskrb-nišnici obstoja javna ljudska kuhinja, kjer dobivajo dnevno hrano ne le mestni reve-ži, ki so v oskrbi mestne občine, nego tudi drugi, ki zanjo prosijo. Preteklo nedeljo je ta kuhinja izdala 525 polndarskih por-cij hrane, od tega le 20 porcij proti ma-lenpostni odškodnini, kar je vsekakor tu-di rekord. Kuhinjo, ki je v oskrbi občins-ke uprave, obiskuje tudi nekaj dijakov. Z bližajočo se zimo se bo delo te do-brodelne naprave še povečalo.

a—700 Din iz kovčega na podstrešju so ukradli te dni slugi Hermanu Pekarju v Vrbanovi ulici. Opazil je to v soboto. Storilec je odrgel zadnjo plat kovčega. Odnesele se ne nekaj drugih malenkosti. Kovčigi, nogavice, podglavja itd. pač res niso primeren prostor za naganjanje denar-ja. Zakaj so pa na svetu hranilnice in po-dobni zavodi?!

a—Srborita vajenca. V nedeljo zvečer sta 19-letni elektrotehnični vajence Josip Seničar in 16-letni trgovski vajence Miro Dedič napadla dijaka S., ki se je peljal na kolesu domov z nogometne tekme, in Seničar ga je večkrat sunil z roko v hrbet. Ko ju je stražnik, ki mu je dijak za-devo javil, ustavil, sta dejanje priznala. Seničar je izjavil, da ga je zato osuvil, ker je dijak malo poprej, ko ga je po tek-mi nemški nagovoril, zahteval od njega, naj gorovi slovenski.

a—Izpred okoliščnega sodišča. Včeraj se je vršila pred senatom trojice cela vrsta razprav zaradi tatvin, prevar, zločina zo-ger državno oblastvo, zločina naprav-ljanja lažnih listin in zaradi telesne po-škodbe. Štiri razprave so bile preložene, ker obtoženci deloma niso prišli, deloma pa jim niso mogli dostaviti vabil. Obsoje-ni so bili Franc Cerinšek iz Krčevine za-radi psovanja stražnika ob priliki areta-cije tretje osebe na 120 Din globe, pogojno za dobo enega leta, Maks Verzelj iz Stare Gore zaradi telesne poškodbe na 10 me-secev strogega zaporja, Rujon Markuš za-radi tatvine na eno leto robije, pridržanje po prestani kazni in izgubo častnih dr-žavljanjskih pravic za dobo dveh let, Peter Mrazovič iz Prebislavcev pri Čakovcu za-radi poskusa žepne tatvine na podrgno leto robije, pridržanje po prestani kazni in izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo štirih let, Karel Verdonig iz Beker zaradi tatvine kolesa, ki je izginilo Josipu Jagru 31. marca t. l. izpred gostilne po-dvornik v Mariboru, na eno leto robije in izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo treh let, Vinko Golčer iz Maribora zaradi nasilja pri aretaciji in žalitve var-nostnih organov na sedem dni strogega zaporja, pogojno za dobo enega leta, Ma-rija Pivec iz Poličkega vrha zaradi ponar-jevanja podpisov na računskih listinah na dva meseca strogega zaporja in 300 Din globe.

Iz škofje Loke

šl—Škofjeloška obrtna nadaljevalna šo-la, ki prehaja v 31. leto uspešnega dela za vzgojo obrtniškega naraščanja, je pričela z rednim poukom. Pripravljalni razred in dva nadaljevalna razreda bo poveljalo okoli 70 vajencev iz Škofje Loke, Stare Loke, Pu-štala, Suhe, Trate in drugih. Poleg drugih naukov dobre vajenci znanje strokovne-ga risanja, ki je posebno važno v poklicu. Predavanja se bodo vršila ob nedeljah, on-edeljskih in sredah, dočim sta tork in pe-tek namenjena trgovski nadaljevalni šoli. Učiteljstvo kakor tudi gojenje navdaja pri-jetna zavest, da bo s šolskim letom 1931-32 pouk že v novi šoli s prostorno risalnico, ki bo vse bolj služila pripravnosti risanja nego sedanje učne sobe s pomanjkljivo raz-svetljavo, nepriljubljenimi klopi in občo

utesnjenostjo. Na navedenih šolah pouču-jejo šolski upravitelji Rojic Jakob, učitelji Horvat Rudolf, Sicherl Janko in Debeljak Voiteh.

šl—Odhodnica učitelja g. Jela Janežiča. Po treh letih za šolsko mladino vnetega in ljubeznivega vzgojitelja je zapustil Škofjo Loko g. Gabriel Janežič, ki odhaja v eno-letni tečaj za defektno, gluhonemno, slepo in manj nadarjeno dečo v Beograd. G. Jane-žič se je iniciativno udeleževal na jav-nem torišču Gledališki oder je imel v njem izvrstnega igralca in arhivarija. Bil je or-ganizator Ferijalne kolonije, ki jo je zapo-redno dve leti vodil prav s pridom. Pa tu-der se ni odklanjal svoje sopomoči nikjer Škofja Loka izgublja z njim tobrezga učitelja, javnost agilnega delavca, prijatelji njegovi pa prijatelja družabnika.

šl—Imenovanje veroučitelja. Te dneve nastopi službeno mesto kateheta v Škofji Loki g. dr. Fajdiga Viljem, po rodu Kar-ničan. Gosp. Fajdiga je premeščen iz Šna-rija pod Ljubljano. Z njegovim imenovanjem je izpolnjena vrzel, ki jo je čutila Škofja Loka že izza pomladi

Iz Višnje Gore

vg—Delovanje našega Sokola je zadnje čase prav razveseljevalo. Po dobro priprav-ljenem ter uspešnem zletu je naše marljivo članstvo poleg svoje redne telovadbe za-počelo z gledališkimi igrami. V nedeljo se je priredila na domačem društvenem odru tridejanska Finčgarjeva drama »Razvalina življenja«.

vg—Fotografski posnetki vzorne vrste in skupine ob priliki sokolskega zleta v Višnji gori so dospeli. Interesantom so na razpolago po ceni 5 Din za komad pri društvenem tajniku Ign. Nadrahu v Višnji gori. Slike so prav lepe.

Iz Krškega

kr—Uspela igra. V soboto zvečer so na-ši sokolski mladiči prav posrečeno odigrali pravilno igro »Trnjulčico«, ki je bila lep in mnogo obetajoč uvod v letošnji gla-sliški sezono. Občinstvo, ki ga je zanimal prvi nastop mladičev, je docela napo-njeno veliko sokolsko dvorano in z užitkom o-čudovalo male umetnice. Režijo je vili-čiznani režiser br. Levstik, ki si je s to uprizoritvijo znova utrdil svoj stari slo-ves. Pevski part pa je naštevala sestra Levstikova, naša priznana pevka. K lepemu uspehu pa je tudi mnogo pripomogla inscenacija. Izvrstni orkester je pod vod-stvom br. Pfeiferja spremljal pevke in baletne točke, med odmori pa razvese-ljeval navzoče. Motile so le preostre luč-pod odrom. V prihodnje bi bilo želeli tudi boljše rediteljsko službo. Igra se je z ena-kim uspehom ponovila še v nedeljo po-poldne.

Iz Rače

ra—Smrt oglarja. V Pečenkovih hosti je našel žalostno smrt oglar Ivan Stanger iz Morav. Vse del se je zvečer, da bi se se-grel, na kopo, zaspal ter se zadušil. Ker spada Pečenkova hosta k vasi Vrbovo, ki ima svojo pokopališče, je prišel duhovnik iz Rače tja. Moral pa se je zopet vrniti, ker za ponesrečenca še niso pripravili groba. Šele drugi dan so ga spravili k več-nemu počitku.

ra—Dramska skupina našega Sokola se tudi giblje. Pričakujemo kmalu kakšne gledališke predstave, ki jih radi posečajo tudi prijatelji iz Loke in z Zidanega mo-sta.

ra—Odtvoritev mesarije. G. Franjo Kukec, ki je kupil hišo od ge Rogljeve, je uredil tam mesarijo

Iz Kočevja

kč—Je'eni v kočevskih gozdovih. V zadnjem času so lovci in drvarji videli za Friedrichstemu jelene. V prejšnjih letih je bivalo v kočevskih gozdovih sploh več jelenov, ki pa so potem nenadoma izginili. Ponovno so se pojavili v gozdovih okoli Golenice. Kakor kaže, so se spot povrnil v stara bivališča.

kč—Pomlad v oktobru. Te dni je žan-darmerijski narednik g. Mihel nabral na Friedrichstemu šopek lepih rdečih jagod. V vrstu g. Enceleta pa cveti jabana.

kč—Nesreča Pretekli teden se je pripetila ženi posestnika Lacknerja iz Suhega potoka nesreča. V gozdu je nakladala ste-ljo za živino. Ko pa je hotela vpreči v voz-vo, ji je stonil ta na nogo in zdrobil gleženj. Ponesrečenko so pripeljali z vo-zom v Kočevje, nato pa z avtom v Ljub-ljansko bolnico

Iz Črnomlja

čr—Zadnji sejem je bil srednje dobro obiskan. Posebne kupčije ni bilo, ker so bili ljudje večinoma zadržani po polju in po vinogradih. Prava nadloga ob sejenskih dnevih so berachi. Poklicano oblastvo bi moralo pač skrbeti, da bi se taki vsiljivosti napravil konec, kajti gotovo dve tretjini beračev prosjačita le zaradi delomrznosti.

Iz Zagorja

z—Preselitev oddelka finančne kontro-le. S 1. t. m. se je preselil oddelk finan-čne kontrole iz Rancingerjeve hiše v Za-gorju v prostore trgovca g. Ernejca v Do-lenjski vasi.

z—Obrtniško gibanje. Mesarijo g. Kri-žanca v Zagorju je prevzel in bo nadalje-val mesar g. Polde Dolanc. Na Sepovni je na novo postavil podružnico g. Stefan Ko-šir iz Zagorja.

Iz Trbovelj

t—Obletnica koroškega plebiscita. V spomin obletnice nesrečnega koroškega plebiscita priredi Sokol Trbovlje v petek 10. t. m. ob 20. v Sokolskem domu spomin-sko akademijo z govorom, petjem in dekla-macijami. Sodeloval bo Sokolski orkester. Za mladino bo akademija v nedeljo ob 10. dopoldne, tudi v Sokolskem domu.

Iz Pragerskega

pr—Pragerska šola. Te dni se je vršila na Spodnji Poljski občinska seja, kjer se je med drugim razpravljalo tudi o samo-stojnosti pragerske šole. Pragerski odbor-niki so odločno vstajali na zahtevo po sa-mostojni šoli ter zahtevali, da se vpišejo na to šol tudi učenci bližnjih vasi, kakor so Gaj, Stari log in Leskovec, ki leže v ne-posredni bližini Pragerskega. Gaj je odda-ljen od Pragerskega le deset minut, dočim je njegova šola v Cirkovcah oddaljena ka-kih 6 do 7 km. Po burni debati je dal pred-

stojnik predlog na glasovanje. Za predlog so glasovali vsi pragerski odborniki, proti njemu pa 6 poljskavskih odbornikov in ob-činski predstojnik, dva odbornika nista gla-sovala, dva pa sta bila odsotna. Ker je ob-laščilo se dovolilo samostojnost pragerske šole, bodo zaradi tega vložili Poljsavčani protest, katerega vsebina je nam nepozna-na. Vendar upamo, da je oblastvo uvidelo potrebo samostojne pragerske šole in da bo vstajalo na svojem privoljenju in tako ustreglo želji Pragerčanov, ki so v občin-skem odboru v manjšini in si zaradi tega ne morejo sami pomagati.

Iz Murske Sobote

mr—V slovo gospe Prelogovi. V začet-ku meseca je odšla na novo službeno me-sto v Maribor učiteljica gospa Prelogova. Bila je prva naša učiteljica, ki je takoj po prevaru sprejela službo v do takrat ostal-im Slovincem popolnoma tujem kraju. Ona pa ni službe le izvrševala, kakor je to zahtevalo od nje njeno šolsko oblastvo, nego je bila tudi izven šole zelo delavna. Ker se sedaj mešda poslavlja od nas tudi drugi pionir slovenskega učiteljstva v Prekmurju, šolski upravitelj g. Hočevar, je čas, da napišemo: Prosvetni upravi bi bilo potrebno poslati v Prekmurje 1. 1919 in 1920 samo dober ducat učiteljskih moči-kvalitete ge. Prelogove in g. Hočevarja, pa bi naše prosvetno delo še vse drugače od-eknilo med našim slovenskim ljudstvom. Fakti je, da bo morala soboska družba po-grešati baš ljudi, ki jih bo najtežje. Obema na novih službenih mestih vso srečo!

Gospodarsivo

—Zep t. znižanje našega indeksa cen Narodna banka je izračunala indeks cen v trgovini na debelo za mesec september, ki kaže nasproti indeksu za avgust znatno na-zadovanje. Totalni indeks za september znaša namreč 82,8 nasproti 87,7, 88,8, 86,8 in 88,8 za zadnje štiri mesece. Dočim je prejšnje mesece kazalo, da se bo nazado-vanje nivoje cen zaustavilo, imamo za sep-tember beležiti nov padec, ki je predvsem v zvezi s padcem žitnih cen. Indeks cen rastlinskih proizvodov je namreč padel od 98,9 na 78, od ostalih indeksov pa indeks cen živilskih proizvodov od 96,7 na 95,6 indeks cen industrijskih izdelkov od 79,7 na 78,2, dočim je indeks cen mineralnih proizvodov popustil le od 88,6 na 88,4. Ako primerjamo indekse za september zadnjih let, dobimo naslednjo sliko:

	proizvodi			total.
	rastl.	živ.	ind.	indeks
sept. 1927.	122,6	111,7	108,0	110,4
" 1928.	132,0	117,1	96.	107,2
" 1929.	102,9	107,2	90,2	96,2
" 1930.	78,0	95,6	78,2	82,8

V teh številkah se najbolj zrcali znaten padec cen v zadnjih dveh letih, ki je najbolj občutnejši pri rastlinskih proizvodih.

V teh številkah se najbolj zrcali znaten pa-dec cen v zadnjih dveh letih, ki je najob-čutnejši pri rastlinskih proizvodih.

—Priprave za uveljavljenje novega skup-nega davka na poslovni promet. Gospodar-ske organizacije in korporacije so v zad-njem času mnogo zaposlele s pripravo gra-diva za sestavo pravilnikov k zakonu o skupnem davku na poslovni promet. Gre predvsem za predloge glede pobiranja tega davka in glede višine davka za posamezne blagovne vrste. Po vsej državi se na podla-gi navodil, ki so jih prejeli gospodarske or-ganizacije na konferenci v finančnem mini-sterstvu 12. septembra, vršijo pismene in ustne ankete ter konference. Veliko agil-nost kažejo v tem pogledu centralne or-ganizacije za posamezne gospodarske in pro-dukcijske panoge v Zagrebu in Beogradu. Kakor je iz poteka teh konferenc razvidno, obstoja v gospodarskih krogih bojazen, da bo obremenitev davka na poslovni promet po novem načinu pobiranja večja, če bo mo-tu tudi v pogledu davčnih stopenj kopirali avstrijski sistem. Donos davka na poslovni promet je doslej znašal letno okrog 180 — 200 milijonov Din. V letošnjem proračunu pa je predvidena vsota 290 milijonov Din, najbrž v pričakovanju točnejšega pobiranja. Dejansko bi moral biti že pri sedanjih enotni-višini tega davka od 1 odst. donos tega dav-ka dva do trikrat večji, če upoštevamo vse poslovni promet. Novi sistem pa bo za po-biranje prikladnejši in zato ni izključeno, da bi bil donos pri pobiranju novih stopenj skupnega davka, izračunanega na podlagi enostotne povprečne obremenitve vsake prometne faze, znatno večji. Kakor poroča-jo iz Beograda bo finančno ministrstvo pri sestavi tarife upoštevalo tudi to možnost, ker noče gospodarstvu v sedanjih težki krizi naloziti nikakih večjih bremen.

—Stanje Narodne banke. Iz izkaza Na-rodne banke od 30. septembra je razvidno, da so se devizne rezerve v zadnji četrtini septembra ponovno zmanjšale za 28 milio-nov Din. V zvezi s plačili ob ultimu so ži-rovne vloge iz ostale obveznosti nazadova-ly za 170 milijonov Din, na drugi strani pa se je obtok bankovcev povečal za 162 milio-nov. Stanje od 30. septembra je bilo na-slednje (vse v milijonih Din): v oklepajih razlike nasproti stanju od 22. septembra): Aktivna: obtok bankovcev (točajne difference deviz) 1032,9 (— 27,1), posojila na menice 1273,9 (+ 9,4), lombard 229,5 (+ 0,2); pasiva: obtok bankovcev 553,7 (+ 161,7), žirovne obveznosti nasproti državi 108,0 (— 8,9), ostale žirovne obveznosti 810,5 (— 184,8), razne obveznosti 187,5 (+ 15,1).

—Tudi Ford omejuje obratovanje. For-dove tvornice avtomobilov, ki so v svoji produkciji najdalej kljubovale gospodarski depresiji, čeprav se ta v avtomobilski pro-dukciji najvidneje izraža, so reducirale obratovanje od štirih dni na tri dni v te-dnu (normalno 5 dni). Čim se bo nabralo zopet več naročil, bodo tvornice prešle zo-pet na štiridnevno obratovanje.

—Dobave. Prometno-komercialni oddel-ek direkcije državnih železnic in Ljubljani sprejema do 10. t. m. ponudbe glede do-bave železnih vozikov in samokolnic, do 13. t. m. pa glede dobave tiskovin. (Pogoji za na vpogled pri istem oddelku.) Direk-cija državnega rudnika Kakanj sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave 2200 kg želebljv. —Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 17. t. m. ponudbe gle-de dobave 10 plošč iz kotlovene pločevine, 500 kg bombaža za čiščenje, 2500 kg tra-čnih žebeljev, 10 sodov masti za jamsko vo-zike, 200 ometov krovne lenpenke, 2100 kg vijakov z maticami in 4200 kg železne pločevine. —Direkcija državnega rudnika Se-njski Rudnik sprejema do 20. t. m. ponu-bde glede dobave 1000 metrov ieklenih vrvi ter glede dobave kablja. —Direkcija dr-žavnega rudnika Velenje sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 1 kompletne priprave za čiščenje kotlov ter glede doba-ve 3000 komadov kresilnih kamenčkov. —

Vršile se bodo naslednje ofertalne licita-cije: 17. t. m. pri Direkciji državnih želez-nic v Zagrebu glede dobave železa, pločevine, jekla, vijakov, žitnih trakov, pod-ložnih rincev, zakovic itd., 18. t. m. pri upravi državnih monopolov, ekonomski ou-delek v Beogradu glede dobave papirja za zavijanje; 20. t. m. pa glede dobave raznih maziv, benzin, petroleja, nafte itd. (Pred-metni oglasi so na vpogled v zbornici za TOI.)

BORZE

6 oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednje velik: večja potreba je bi-la v devizah Newyork, Curih in Prag. Tečaj deviz so v splošnem nekoliko popu-stili. Tako je nazadovale Newyork od 56,365 na 56,35, Dunaj od 7,9722 na 7,9650, Berlin od 13,445 na 13,4375 itd.

Na zagrebškem efektelnem tržišču je Vojna škoda obdržala nespremenjene tečaje ter se je trgovala za aranžma po 433,5, za kaso po 432,75 — 433 in za december po 433. Ob-čutnejše pa se je po zadnjem padcu okrepilo 7% Blairovo posojilo, ki se je trgovalo po 83,5, 83,75 in ob sklepu po 84 (v petek po 82,5). Med bančnimi papirji o bili zaključki v Prastidioni po 922, v Jugobanki po 78, v Unionbanki po 191, v Zemaljski po 130 in v Poljodelski po 56. Med industrijskimi delnicami pa je Trboveljska zopet znatno popustila ter se je trgovala po 376, 375, 370, 369 in 368 (v petek 380 — 382). Za-ključki so bili še v Sečereni po 336 in v Pi-vovarni Sarajevu po 190.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22,73 — 22,79 (22,76), Berlin 13,4225 — 13,4525 (13,4375), Bruselj 7,8725, Budimpešta 9,885, Curih 1094,4 — 1097,4 (1095,9), Dunaj 796,5, London 274,35, Newyork 56,25 — 56,45 (56,35), Pa-ritz 220,50 — 222,50 (221,50), Praga 167,17 do 167,97 (167,57), Trst 294,50 — 296,50 (295,50).

Zagreb. Amsterdam 22,74 — 22,80, Dunaj 795,75 — 798,75, Berlin 13,4250 — 13,7250, Bu-dimpešta 987 — 990, Bruselj 787,52, Milan 294,572 — 296,572, London 273,53 — 274,33, Newyork ček 56,26 — 56,46, Pariz 220,40 — 222,40, Zürich 1094,40 — 1097,40.

Curih. Zagreb 9,12875, Pariz 20,2150, London 25,0325, Newyork 515,10, Bruselj 71,8750, Milan 26,98, Madrid 53,41, Amster-dam 207,7250, Berlin 122,60, Dunaj 72,66, Sofija 3,7325, Praga 15,2825, Varšava 56,75, Budimpešta 90,20, Bukarešta 3,0625.

Dunaj. Beograd 12,5375 — 12,5775, Berlin 168,39 — 168,89, London 34,39 — 34,49, Mi-lan 37,055 — 37,155, Newyork 707,45 — 709,95, Pariz 27,75 — 27,86, Praga 20,9925 — 21,0725, Curih 137,35 — 137,85.

Elekti

Ljubljana. 8% Blair 94 bl., 7% Blair 84 bl., Celjska 160 dm., Ljublj. kredita 122 den., Prastidiona 925 den., Kreditni zavod 170 — 180, Vevče 124 den., Ruše 280 — 300.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 433 — 434, kasa 432,5 — 432,75, za december 433 — 433,50, 7% investicijske 87 — 88,50, acranes 56 bl., 7% Blair 83,625 — 84, 8% Blair 94 bl., 4% bogluške 76 bl., bančne vrednote: Prastidiona 922 — 324, Jug 77,5 — 78,50, Union 191 — 193, Narod-na 8250 bl., Srpska 188 den., Zemaljska 130 — 132, Poljo 50 — 56,50, Ljublj. kredita 122 den., industrijske vrednote: Nar. šumska 25 den., Slaveks 60 den., Drava 210 — 230, Pivovarna Sarajevu 187 — 190, Sečera-na 305 — 310, Vevče 124 den., Union 110

Iz uradnih in drugih službenih objav

Ker nimajo pogojev za pravni obstoj, so bila razpuščena naslednja društva: podružnica Jugoslovanske Matice v Ormožu, podružnica Splošne delavske izobraževalne zveze »Svoboda« v Vrhniki in podružnica Jugoslovanske Matice v Smarju pri Jelšah.

Banska uprava razpisuje za prevzem te: žačih, zidarskih, tesarskih, kleparških, krovskih, ključavničarskih, mizarskih, steklarskih, slikarskih, plesarskih in železobetonskih del, dobave in montaže centralne kurjave, električne instalacije in dvigala pri zgradbi uradnega in stanovanjskega poslopja carinarnice na Rakeku prvo javno pisano ofertalno licitacijo na dan 4. nov. ob 11. v sobi 17, tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani. Odobreni proračun znaša za vsa dela 1.704.004,37 Din.

Dražbe nepremičnin. Pri okrajnem sodišču v Celju bo na predlog zahtevajoče stranke »Zadružne gospodarske banke« zaustopane po dr. Hodžarju in dr. Stanoniku, odvetnikoma v Celju, dne 28. oktobra ob 9. v sobi št. 4, dražba sledečih nepremičnin: Zemlji, knjiža Petrovce, vl. št. 180., hiša z gospodarskimi poslopiji: cenilna vrednost 223.819 Din, zemljišča, cenilna vrednost 48 tisoč 615 Din; pritlikline, cenilna vrednost 260 Din, skupaj torej 275.094 Din. Najmanjši ponudek 183.396 Din. — Pri okrajnem sodišču v Cerknici, dne 30. oktobra ob 9. zemlji, knji. Cerknica, vl. št. 769 in 421. Cenilna vrednost 27.300 Din. Najmanjši ponudek 18.100,99 Din. — Pri okrajnem sodišču v Mariboru dne 19. nov. ob 10. soba 27. zemlji, knji. Lajtersperg, vl. št. 10.; cenilna vrednost 80.362,80 Din; najmanjši ponudek 53.574,67 Din. Istotam dne 21. novembra ob 9. zemlji, knji. Pesnica, vl. št. 66; cenilna vrednost 304.304,70 Din; najmanjši ponudek 165.019 Din.

Vpisi v trgovinski register. Na novo se je vpisala tvrdka »Orajte, Finžgar in Kuhar, d. o. z.« v Ljubljani, obratni promet: Izdelovanje nove iznajdbe preparata za čiščenje »Orajte«, čiščenje zidnih sten v poslopiju, nakup in prodaja izdelkov za čiščenje, zlasti »Orajte« ter tozadnih potrebščin, surovin in strojev, izvrševanje komisijskega in agenskega obrata ter zastopanje trgovskih firm in drugih podjetij. Družba je ustanovljena za pet let. Višina osnovne glavnice 10 tisoč dinarjev, ki je vplačana v gotovini. Poslovojni družbe sta Finžgar Janko, Mala vas 44 pri Ježici in Kuhar Jože, Ljubljana, Pleteršnikova ulica 9.

Elektroinženjer

vešč tudi vseh pisarniških poslov, dobi mesto pri večji elektrarni na deželi. Ponudbe pod »Elektroinženjer« na oglasni oddelku »Jutra«.

Vpisane so spremembe in dodatki pri naslednjih tvrdkah: Pri »Commerces« d. d. je izbrisan upravni svetnik Meden Viktor. — Pri »Jugoslovanski tekstilni tvornici« Mautner, d. d. v Ljubljani so nanovo vpisani člani upravnega sveta, dr. Zucker Ernest, industrijski inženir na Dunaju; Deutsch Oton, ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo na Dunaju; dr. Geiringer Ernest, ravnatelj istega zavoda; Luckman Josip, podpredsednik Kreditnega zavoda v Ljubljani; dr. Preiss Jaroslav, podpredsednik in nadzornik Živnostenske banke v Pragi; dr. Spevec Vladimir, ravnatelj Jugoslovanske banke d. d. v Zagrebu. Izbrisani pa so člani Mautner Stefan, Kufner Artur, Steiner Rudolf, Schwinger Rikard, Tykač Alojz in dr. Zupanc Franc. — Pri Komercijalni banki, d. d. podružnica Ljubljana je delniška glavnica zvišana od 5 milijonov na 10 milijonov in je v polnem znesku 10 milijonov dinarjev popolnoma plačana. Vpisani je kot član ravnateljstva centrale dr. Josef Beck, ravnatelj banke Československih lig v Pragi. — Pri J. Meden in Co. v Ljubljani je izstopil javni družabnik Sircelj Ivan in je z njegovim prenehanjem javna trgov. družba Sodr. Zabrnik Meden Janko bo vodil tvrdko naprej pod dosedanjim imenom kot trgovec posedi- nec ter podpisoval za tvrdko na ta način, da bo zapisal besedilo tvrdke. — Pri Zadružni opekarni d. d. v Ljubljani je izbrisan član načelnstva dr. Berce Janko. — Pri Trgovski agenturi in komisiji France Palma je imetnik tvrdke Palme France, trgovec v Ljubljani Bleiweisova c. 5.

Konkurzni razglasi. Okrožno sodišče v Mariboru razglasi konkurz o imovini trgovca Levaka Oskara v Mariboru. Gospodarska ulica 15. Konkurni sodnik dr. Kovča, upravnik mase, Soštaric Ivan, trgovec v Mariboru. Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču soba 84. dne 9. oktobra ob 11. Oglasitveni rok do 31. oktobra. Ugotovitevni nalog dne 6. novembra ob 10. — Deželno sodišče v Ljubljani razglasi konkurz o imovini Neškudla Jaroslava, neprotokoliranega trgovca in obrtnika, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25, oziroma njegovi zapuščini. Konkurni sodnik Merala Ferdinand, upravnik mase dr. Tuma Henrik. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču, soba 140, 10. okt. ob 10. Oglasit. rok do 30. nov. ob 10. — Okrožno sodišče v Mariboru sklicuje na dan 11. oktobra ob 9. v sobi 79 zbor konkurznih upnikov prezadolženca Jemnikarja Ivana, trgovca na Ruti. Dnevni red: odločanje o sodni prodaji terjatev ali njih prepustitev prezadolženca. — Okrožno sodišče v Mariboru potrjuje med dolžnico tvrdko Jos. Martinz

Klobase

kranjske, priznane najboljše kakovosti — nudi v vsaki množini priznana tvrdka. **MARIJA URBAS** nasl., LJUBLJANA, Komenskega ulica 16. — Telefon 2865.

v Mariboru in njenimi upniki pri poravnalnem naroku 15. septembra t. l. sklenjeno poravnavo. Upniki, ki jim gre pravica do prvenstvenega poplačila, se poplačajo popolnoma, ostali upniki pa dobe 40 odstotno kvoto svoje terjatve v dvanajstih zaporednih mesečnih obrokih. — Deželno sodišče v Ljubljani javlja, da je odpravljen konkurz prezadolženca »Poppaea«, zavoda za pro-

izvajanje kozmetičnih preparatov F. Hann in Co., ker so pritrili vsi upniki po paragr. 179 k. r. — **Zaključeno je poravnalno postopanje dolžnika Požuna Franceta**, trgovca v Trbovljah »Loka«.

Darekcija državnega rudnika Velenje razpisuje za 13. oktober ob 11. nabavo 150 kubnih metrov vodnega peska in 100 kom. železnih drogov z ojačeno glavo.

OUZD bo oddal pri gradnji uradnega poslopja ekspoziture v Mariboru dobavo in izpeljavo električnih napeljav. Ponudbe naj se vložijo v okolišju OUZD v Ljubljani. Miklošičeva c. 20, soba 205 do 20. oktobra do 10. ure. Ob tej uri se bo vršila v sobi 200 javna ponudna licitacija.

VATA

tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago! Zahtevajte vzorce in cenik! — Tovarna vata, Maribor, Dravska ulica 15. 13412

Kurja očesa

Nabollše sredstvo proti kurjim očesom »Claven« le mas!

Dobite v lekarnah droge ali naravnost iz tvornice in glavne skladišče

M. Hrniak

lekarnar — Sisak

Cuvajte se ponaredb.

VESEL JE

Kdor nosi »Doko« čevlje!

Nosil jih bo dolgo, ker so najtrpežnejši in najcenejši. Zato: Kupujte »DOKO« ročno delane čevlje!

»DOKO« Prešernova ul. št. 9, dvorišče IV. ČARMAN

OBJAVA

Uprava Državnih monopolov prodaje putem direktnih ponud, koje se imaju podneti ekonomnom odeljenju najdalje do 20. oktobra t. g. oko 87.000 kgr. raznih odpadaka od hartije i platna, prikupljenih kod fabrike duvana u Ljubljani

Za uslove obratiti se ekonomnom odeljenju EM Br 14216 (Gl. »Službene novine« br. 226 od 3. oktobra o. g.). A. A. 13496

Tajnik

13491

primerno nacrtazbo in poznavanjem zakonov

se sprejme

Ponudbe s prepisanimi šolskimi spričevali in natančno navedbo dosedanjega službovanja na gremij trgovcev v Celju

Počinata lica in cvetoče ustne

morate tmeti, če hočete biti prikupljivi. Nobena ženska vam ne nudi take svežine in lepote, kakor »Khasana Superb krema«. Če to kremo nežno in skrbno nanesete na svoje lica, bo dobila Vaša polt takoj barvo, ki vestreza njenemu bistvu, ker to sredstvo na vsaki koži drugače učinkuje.

Isto individualno delovanje kakor krema za lica, počaste »Khasana Superb rdečilo« za ustne, ki jim da izgled svežine in mladosti.

»Khasana Superb krema«, kakor tudi to rdečilo je odporno napram višji, vremenu in — ljubom. Samo z milom se odstrani barvila.

»Khasana Superb rdečilo« v zlati puščici Dtn — V eleg. mehanični puščici s pritrdjenim poklopcem in dvojno vsebino Dtn — Nadomestni vložek v ovoju iz želatine Dtn — »Khasana Superb rdečilo« za ustne, lonček Dtn

KHASANA SUPERB

DOBI SE POVSD!

Dr. M. Albersheim, Frankfurt a. M. - London

Skladišče za Jugoslavijo: Jugopharmacija d. d., Zagreb, Oddelek kozmetike.

Pozor kleparji!

ZIMA SE BLIŽA! 13487

Za razna hišna popravila najbolj prikladen aparat

Perkeo na karbid

Zastopstvo: Tovarne Hermann Stahl & Co., Stuttgart. **Franc Palme, Ljubljana, Gosposvetska 7**

CESTNI OKRAJNI ODBOR NOVO MESTO naznanja, da je bivši 27letni načelnik

JOSIP ZURC

danes ob 2. uri zjutraj umrl.

Novo mesto, 6. oktobra 1930. 14269

Za soboslikarska

pleskarska in črkoslikarska dela se priporoča 325

TONE MALGAJ

družba z o. z., Kolodvorska ulica 6.

Prvovrstne težke in tesarje

sprejme takoj stavbeno podjetje **J. Slavec**, gradbeno vodstvo Bled.

13461

Globoke žalosti potrji naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes ob 6. popoldne po zelo kratki in mučni boleznii umrl naš edini sin in brat

OSKAR SCHILLER

Pogreb dragega pokojnika bo v torek dne 7. oktobra ob 4. iz mrtvake veže splošne bolnice k Sv. Križu.

Molite za njega, ki ste ga poznali! Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo dne 8. t. m. ob 10 uri v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

Ljubljana, dne 5. oktobra 1930.

MINKA in OSKAR SCHILLER, starši. — **EMI, Marija in NADICA**, sestre.

Pogrebni zavod J. Gajšek.

Vodmat-Ljubljana

Tužnim srcem javljamo, da je naša predobra soproga, mati, tašča in babica, gospa

Josipina Pogačar

roj. Kastelic

v nedeljo 5. oktobra t. l., previdna s tolažili svete vere, v 69. letu starosti, za vedno zatislila svoje blage oči.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v sredo dne 8. oktobra t. l. ob 16. uri iz javne bolnice v Celju na okoliško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 9. oktobra t. l. ob 7. zjutraj v župni cerkvi v Celju.

Celje, dne 6. oktobra 1930. 14272

Josip Pogačar, sod. nadoficijal v pokoju, soprog. — **Fran Pogačar**, art. pu-kovnik, Prizren, **Josip Pogačar**, bančni ravatelj, Split, **Ludvik Pogačar**, kapetan kralj. garde, Beograd, sinovi. — **Micika Pogačar**, roj. Rukavina, **Pavla Pogačar** roj. Dolinšek, **Ljubica Pogačar** roj. Vuković, snaha. — **Zvonko in Sonja**, vnuk in vnukinja.

Za hvala.

Ob veliki nesreči, ki nas je zadela s prerano smrtjo naše dobre mame, gospe

Alojzije Slanc roj. Kobler

so nam bili v tolažbo zelo številni izrazi sočustvovanja. Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so prišli od blizu in daleč in skupaj z nami spremili blago pokojnico na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, gasilskim društvom Litija, Smartno, Zagorje, Hotič, Jablanška dolina in Zavrsnik ter litijskemu pevskemu društvu »Lipa«, ki je počastilo spomin ranjke z lepimi žalostinkami. Končno se tudi zahvaljujem darovalcem krasnih vencev in šopkov.

Vse pa prosimo, da ohranijo pokojnico v blagem spominu.

Litija-Celje, dne 6. oktobra 1930.

13495

RODBINA SLANC — Dr. HUBAD.

Vsem, ki ste ga poznali, javljamo tužno vest, da je naš nadvse ljublieni stoprog, oče, stari oče, svak, tast in stric, gospod

Josip Zurec

posestnik, gostilničar, predsednik gostilničarske zadruge, odlikovan z redom Sv. Save V. stopnje, častni član »Reda usmiljenih bratov«, bivši dolgoletni župan, načelnik cestnega odbora in deželni poslanec itd.

v ponedeljek, dne 6. oktobra 1930 po dolgi mučni bolezni, v 70. letu starosti vdano preminul.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v sredo dne 8. oktobra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na šmihelsko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo dne 15. oktobra v šmihelski župni cerkvi.

Kandija-Novo mesto, dne 6. oktobra 1930.

Žalujoče družine: ZURC, DR. ŠERKO, DR. REŽEK, DR. JELENC, VRISK.

W. Mastermann:

Kdo jo je umoril?

Roman

Zasledoval je bil Foresterjevega izvoščaka; to je bila lahka naloga, zakaj zločinec je bil neverjetno brezskrben. Najbrže mu je bil lastnik bezne dejal, da ni nikogar sumljivega v bližini. Barrat se je ravnal po Sinclairjevem opominu, naj bo previden, in hotel k Stevensu, ki je takoj spoznal, kolikšna nevarnost pretila Sinclairju.

Neutegova sta se bila vrnila k hiši, v katero je bil »zdravnik« spraval Sinclairja, in se — po Sinclairjevem navodilu, naj se za nobeno ceno ne vmešava v dogodke — zadovoljila s tem, da sta si ogledala kraj. Tako sta naposled našla samotni konec hiše, ki je nekdanji očividni služil za harem in je bil zaradi tega strogo oddeljen od vnanjega sveta.

Barrat je bil za takojšnje dejanje, med tem ko se je zdelo staremu praktiku Stevensu bolj pravilno, da iz varnega skrivališča zasleduje dogodke v notranjosti hiše. Posrečilo se jima je celo, da sta ujela nekaj odlomkov morilčevega

priznanja. A naposled so se jeli dogodki tako naglo razvijati, da sta komaj se začela posegla vanje.

Zdaj je v skeletni nestrpnosti hodil po dvorišču sem ter tja, med tem ko je z zoraj v nezavesti ležal mož, katerega je bil iskal.

Naposled je zdravnik prišel. Oh, kako dolgo je to trajalo!

»Vaš prijatelj bo ostal živ, čeprav se se ni zavedel. Seveda potrebuje popolnega mira. Komplikacije niso nemogoče.«

»Moj Bog, menda bom vsaj smel govoriti z njim, ko se zave?«

»To je izključeno.« Zdravnik je odmahnil z rokami. »Popoln mir mora imeti! Čez dva dni, če pojde vse po sreči!«

Vse prošnje so bile zaman. Misel, da bi utegnila njegova naloga izpodleteti, je bila Barratu nezgodna. Poiskal je Stevensa in ga našel v najboljšem razpoloženju.

»Vrlo, vrlo.« je rekel, ko je slišal Bar-

ratovo poročilo. »Glavno je, da ozdravi. Precej dela smo opravili! Tega zločinca smo že dolgo iskali in radja je zdaj izven vsake sumnje. Dekle je vse priznalo. Silno ji je odleglo, čeprav se boji, da se ji ne bo Forester še kot duh prikazoval. A to se bo sčasoma popravilo, da se le spet vrne v svojo domovino.«

»Al ne bo nikake preiskave zaradi Foresterjeve smrti?«

Stevens je omalovažujoče mahnil z roko. »Samo pro forma. Tukaj ne vzhodu človeško življenje ni velika dragocenost. Posebno takšno življenje ne. Sinclair je sijajno opravil svojo nalogo. V Londonu in v Indiji bodo z njim zadovoljni. Privoščim mu, ker je tako imeniten dečko. Tega, da je napravil nekaj majhnih napak, ne bom obehala na veliki zvon. In tudi vi ne, če vas prav poznam.«

»Razumem« Barrat se je nehote zasmehoval. »Samo nekaj me skrbi. Sinclair najbrže prihodnje dni ne bo mogel govoriti.«

»Da, res,« je rekel Stevens. »Bojim se, bojim se, da imam slabe novice za vas.« Tako govoreč je vzel z mize nekaj papirjev.

»Ta Anthony, ki ste mi pripovedovali o njem...«

»Brž! Kaj je z njim?«

»Njegova usmrtnost je že izvršena ali pa vsaj tik pred vrati.«

»Za Boga! To ni mogoče!« Barratu je od razburjenja pojemal glas.

»Tu pogledite! Usmrtnost so določili za petnajste tega meseca. Priziv so zavrnili.« Pogledal je na koledar. »Danes imamo desetega. Težko bo še kaj ukreniti.«

»Nekaj moramo napraviti. Kar blaznost me obhaja od tej misli... Sinclair je najden — a govoriti ne more!... Rekel sem vam že, da je moja nevesta prepričana, da more samo Sinclair rešiti obsedenca.«

»Do jutri morate vsekakor počakati. A jaz bom zdajle telefoniral v bolnico.« Barrat je v smrtnem strahu čakal, dokler ni Stevens odložil slušala.

»Njegovo stanje je zadovoljivo, a popoln mir mu je neizogibno potreben. Če ne bo kakih komplikacij, ga jutri lahko obiščem. Mislim, da je bolje, če grem jaz k njemu. Danes na žalost ni moči ničesar storiti. Saj morate biti tudi vi že na pol mrtvi od utrujenosti. Pojdite spat.«

Kljub svoji dozdevni hladnosti Stevens nikakor ni bil brezčuten človek. Barratovo razburjenost je bil dobro opazil.

Tista noč se je zdel Barratu najdaljša v njegovem življenju. Kljub spalnemu prašku, ki mu ga je bil dal Stevens s seboj, se je nemirno premetaval po postelji. Ure mučnega bdenja so se vrstile z groznimi sanjami. Do Anthonyja mu osebno sicer ni bilo Bog ve koliko — narobe, igralec mu je bil dokaj nesimpatičen — a čutil je, da mu ne bo Madelina nikoli oprstila, ako se vrne brez uspeha. Nikoli mu ne bo verjela, da je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, da doseže svoj cilj. Kot trgovec je vedel, da odloča samo eno: uspeh. Neuspeh je najhujši izmed vseh zločinov.

Se preden je bil Stevens vstal, je že potrkal na njegova vrata. Čas do njegovega pojavljanja se je zdel Barratu neskončen.

Stevens je mirnodušno pozvonil in naročil svoj zajtrk. »Prezgodaj je še. Zdravniki me zdaj še ne bi pustili k njemu.«

Nazadnje je bil gotov in oba sta se odpravila v bolnico. Zdravnik je bil z ranjenjem zadovoljen. »Monsieur ima zelo močno naravo. O kaki vročini ni niti sledu in komplikacije doslej niso nastopile. A skrajnega miru potrebuje slej ko prej. Morda čez teden dni...«

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglaševanje, ki služi v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelki »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaševanje pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 3 Din. Vse pristojbine je upoštevati ob enem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. St. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Naslovi malih oglasov

in druge informacije, tičečo se oglasov, se dobijo tudi v podružnici »JUTRA« v

Trbovljah

v hiši g. dr. Baumgartnerja. Male oglase in inserate naročajte v naši podružnici.

Službe dobi

Kuharico
ob enem samostojno gospodinjstvo sprejme takoj Andrej Zvan, šolski upravitelj — Komenda. 41519-1

Organizatorja (ico)
prikanega nastopa, spretnega in agilnega išče kulinjsko podjetje. — Prednost imajo literarno usposobljeni. Služba je stalna. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Književni organizatorji«. 41198-1

Absolvent
dvosobno trgovsko šolo, z znanjem knjigovodstva — dobi takoj mesto. Ponudbe na naslov: I. Razbojški, tovarna čevljev, Trilj. 41161-1

Prodajalko
popolnoma verzirano modni trgovini, sprejemni, event. pomožni. Ponudbe se piše na posredovalni »Jutra« v Celju pod »Modna trgovina v Celju«. 41588-1

Pletilje in šivilje
izurjenega sprejemni. V prostih naj se navede tudi ako je zmožna na naveden stroj ali zankar. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Pletilja 50«. 41502-1

3 čevljarске pomočnike
a hrano in stanovanjem v hiši sprejme takoj v trajno delo Josif Kosti, čevljar, Ljubno, pošta Podmart, Slovenija. 41690-1

Sedlarskega učenca
a hrano in stanovanjem sprejemni. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Na delatki«. 41628-1

Vajenke
v električno-mehanično izdelovalnico meškega perila sprejme takoj industrija perila Jos. Rojina v Ljubljani. 41629-1

2 mehanik. vajenca
sprejemni. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »V Ljubljani«. 41690-1

Galvanizer
dobi službo. Javiti se je na naslov: »Eksa, Ing. V. Stare, Trnovski priistan 8. 41643-1

G. Th. Rotman:

Sambo in Joko

Vesela levja zgodba.

67.

Kje so neki ostali? Glej ubogega strica, kako sedi napel nezavesten vrhu stebra za lepake, na katerega je padel po dolgem in najbrže zelo poučnem potovanju po zraku. Oh, črn je kakor zamorec in oblika mu je strgana s telesa... In v takem stanju mora biti razstavljen vsem ljudem v posmeh!

Več krznarskih pomočnikov

dobro izveščanih, večših finega dela, sprejemni takoj pri dobri plači. Ponudbe na naslov: I. Kobašević, Zagreb, Preradovičev trg št. 5. 41605-1

Prodajalko
za gramofonsko trgovino, s prakso v tej stroki sprejemni za Zagreb. Ponudbe na Publicitas, Zagreb Ilica 9, pod br. 24607. 41607-1

Za pletenine
vseh vrst, za stroj na ročni vzmet sprejemni več delavk. Hrana in stanovanje v hiši, 80 Din na teden. Janko Krapez, Zagreb, Peštericev trg št. 5. 41699-1

Kontoristinja
spretno, iščem za biro v Donji Stubi. Začetnica je vključena Brezibna, korespondenca v slovenskem, nemškem in srbskem, jeziku, zelo razločna pisava, stenografija in strojepljenje. Stanovanje event. v hiši. Lastnoročno pisane ošteve v vseh treh jezikih z navodno plačilnih povelj, s sliko in prepisi sprejel, komandirano na naslov: Evgen Ferja, Zagreb — Jurjevska 31-a. 41612-1

Pošteno dekle
zmožno kuhe, in ki bi pomagalo tudi v trgovini, sprejemni takoj. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Poštene«. 41648-1

Mlado prodajalko
veščo delikatesne stroke sprejemni. Lastnoročno pisane ponudbe s podatki na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Delikatesa in mesarja«. 41633-1

Postrežnico
iščem za nekaj ur dnevno. Event. dobi tudi sobico. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 41675-1

Pisarniško moč
neodvisno gospodinjstvo z deželo, perfektno v nemškem sprejemni. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Kakor gospodinja«. 41700-1

Mizarja
za izdelovanje fotele in sprejme mizarstvo »Sava« v Kolodvorski ulici št. 18. 41693-1

Zastopnik
za prodajo gramofonov iščem. Ponudbe pod šifro »Dobra prodajala« na oglaševalski oddelki »Jutra«. 40252-3

Zastopnik
za zelo lahko prodajno predmet, v krajih Jesenice, Kamnik, Kranj, Kočevje, Laško, Litija, Ljubljana, Novo mesto, Trebnje, Trilj, Zagorje ob Savi in Zidani most iščem. — Pri malom delu večje zaslužke. Pripravno tudi za upokojence! — Nujne dopise na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Boljša bodočnost 1931«. 41613-3

Kot trg. učenka
v boljšo trgovino na delu. Ni želji vstopiti 15 let stara deklica, s 3 meščanskimi razredi. Ponudbe prosim na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Vselej do trgovine«. 41638-2

Sofer
trezen in zanesljiv, z nekaj prakso, želji mesta. — Med prostim časom bi opravljal tudi druga dela. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod šifro »Kamorkoli«. 41604-2

Akademik
zmožen slovenskine, nemščine in italijanščine išče mesto v pisarni za popoldansko ure. Dopise na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Vesten akademik«. 41710-2

Trg. pomočnika

s najmanj dveletno prakso v rezanju stekla, ki se vsaj deloma razume tudi v teletinskih stroki, iščem za takoj. Ponudbe na naslov: Hubert Jeraš, Crikvenica, Hrvatske Primorje. 41685-1

Več šivilj
ki so vajene šivanja klobukov, sprejme Franc Bernik, tovarna klobukov v Sp. Šiški, Aleševčeva cesta 41704-1

Fanta
15 let starega, vajenega kuhinjskih del, sprejemni takoj v kantino. Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »15-leten«. 41733-1

Instrukcije
srednjemolcem iz realnih predmetov in francoščine daje akademik. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 41701-4

Potnika
za Slovenijo, kateri že potuje in bi vzel s seboj fine pletenine domačega izdelka, sprejme takoj večje podjetje. — Tozadevne ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Pletenine«. 41503-5

Prodaj

Oblastvene koncesijonirano

Šoferska šola
Gojko Pipenbacher, Ljubljana Gosposvetska 12 Teorija vožnje. 41098-4

Prva oblast. koncesijonirano šoferska šola
Camernek. Ljubljana. Dunajska cesta št. 30 — (Jugovito) telefon št. 2336 Poek in praktično vožnje 231

Zaslushek

za prodajo gramofonov iščem. Ponudbe pod šifro »Dobra prodajala« na oglaševalski oddelki »Jutra«. 40252-3

Zastopnik
za zelo lahko prodajno predmet, v krajih Jesenice, Kamnik, Kranj, Kočevje, Laško, Litija, Ljubljana, Novo mesto, Trebnje, Trilj, Zagorje ob Savi in Zidani most iščem. — Pri malom delu večje zaslužke. Pripravno tudi za upokojence! — Nujne dopise na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Boljša bodočnost 1931«. 41613-3

Kot trg. učenka
v boljšo trgovino na delu. Ni želji vstopiti 15 let stara deklica, s 3 meščanskimi razredi. Ponudbe prosim na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Vselej do trgovine«. 41638-2

Sofer
trezen in zanesljiv, z nekaj prakso, želji mesta. — Med prostim časom bi opravljal tudi druga dela. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod šifro »Kamorkoli«. 41604-2

Akademik
zmožen slovenskine, nemščine in italijanščine išče mesto v pisarni za popoldansko ure. Dopise na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Vesten akademik«. 41710-2

Kot trg. učenka
v boljšo trgovino na delu. Ni želji vstopiti 15 let stara deklica, s 3 meščanskimi razredi. Ponudbe prosim na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Vselej do trgovine«. 41638-2

Sofer
trezen in zanesljiv, z nekaj prakso, želji mesta. — Med prostim časom bi opravljal tudi druga dela. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod šifro »Kamorkoli«. 41604-2

Akademik
zmožen slovenskine, nemščine in italijanščine išče mesto v pisarni za popoldansko ure. Dopise na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Vesten akademik«. 41710-2

Fotograf

prerazredna in popolnoma samostojna moč v vseh poslih, išče mesto v boljšem ateljeu. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 41050-2

Mesto hišnika
ali kaj silnega išče 27-letni mizar. — Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod šifro »Hišnik mizar«. 41530-2

Gospod
star 33 let, v Ljubljani, sposoben pisarniških del išče službo. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 41493-2

Bančni uradnik
ki govori 5 jezikov in ima večletno prakso, išče primerno službo pri industriji — tudi izven Slovenije. — Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Mehanik«. 41694-2

Krojaški pomočnik
starejši, dobro izvešan v velikem delu, želi premeniti službo v mestu ali k boljšemu krojaču na delo. — Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 41618-2

Absolventinja

trg. akademije deloma zmožna nemščine in francoščine, perfektna v strogošolski ali industrijskem podjetju. Členje ponudbe na podružnico »Jutra« na Jesenicah pod »Književništvo-korespondenca«. 41602-2

Samostojna šivilja
želi mesto pomočnice proti 600 Din plače. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 41630-2

Pekovski pomočnik
18 let star, priiden in positen, z dobrih sprejeli, pošlje svoje naslove na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Dobro začetke«. 41723-2

Službo sluga
prosim. Sposoben sem vsakega kmetijskega dela. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Delavci«. 41677-2

Gg. pogodbeni poslarji!
Zabilježite si: Vestna pomočnica se priporoča! Dopise pod značko »Dobro postopek, plača postranka« na oglaševalski oddelki »Jutra«. 41690-2

Praktikantinja
ki je končala trg. akademijo, išče službo. Znanje slovenskine in nemščine — kakor stenografije, tebe jezikov. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Praktikantinja«. 41724-2

Odvetniška uradnika
dobra stenografinja in stenografskih del, s štiriletno prakso, želi premeniti službeno mesto s 1. novembrom ali pozneje. Dopise na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Dobra stenografinja«. 41691-2

Absolventka
trg. tečaja z znanjem nemškega in slovenskega jezika in obeh stenografij, strojepljenice, išče primerno službo. Členje ponudbe pod »Perfektna v nemščini« na oglaševalski oddelki »Jutra«. 41553-2

Gospa
posrečna v zakonu, sprejme za popoldansko ure, 60 pojavitelj ali pisarni. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod šifro »35 let«. 41656-2

Puhasto perje
ke po 38 Din razpoložljivo po novosti, najmanj 5 kg. — Posrečilo se je, da se po 130 Din in šifro št. 36 po 250 Din. L. Brozovič, Zagreb Ilica 82. 41634-1

Šivilja
izurjena damski konfekciji, želi stalno službo v Ljubljani. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 41624-2

Mesto sluga
ali kaj silnega išče 27-letni mizar. — Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod šifro »Hišnik mizar«. 41530-2

Mikroskop
popoln, z izurjenim posneli napredaj. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 41176-6

Otroški voziček
radi opustite istih modelov vozičarje, poceni prodaja. Tribuna F. B. L. tovarna dvokolesa in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlova cesta št. 4. 40142-6

Gonilna jermena
prima in vse mlinске tehnične potrebščine vedno v zalogi pri trdnici Čedel & Broar, Ljubljana, Kolodvorska ulica. 62

Telefon 2059
Pre mog suha drva Pogačnik. Bobičeva 5

Popoln zdravniški instrumentarij
in popolno opremo za ordinacijsko sobo, belo plekano, prodam. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 41270-6

Lep premog
trboveljski, ter drva, do »svetla na dom najceneje« ter tudi na obreke Franc Slova. Kolezijska 204-6

Najboljši trboveljski premog
bukova in mehka drva ter drugo kurivo dostavljamo na dom. Zaloga vrhniške cipeke ter stavbnega materiala. — Jakob Goli, Trbovska ulica 1 ali Trnovski priistan 2. 317-6

Pozor!
Ključ telefon. 2708. Padi volike zaigra drva in klobarje, se sie prodajati konkurenca cen! Ier tam tudi prima trboveljski kakor tudi čezliski premog R. Vespeli, Ljubljana VII Sv. Ierlela c 32-4

Železen štedilnik
skoraj nov napredaj v Samovi ulici št. 6 — za Bigradom. 41617-6

Ročni voziček
skoraj nov napredaj na Celovski cesti 117 — hika Eder. 41707-6

Oprava za izložbo
ponikljana, tehniček za perilo, kopirna preša, dobro ohranjena poč in drugo na prodaj na Mestnem trgu št. 13-II. 41614-6

Radie
Nov radio štiricevni in zvočnik prodaja za vsako sprejemljivo ceno buffet na Celovski cesti — nasproti pivovarne Union. 41716-9

Motorna vozila
Tovorni avto Fiat s priklopi, 5 ton nosilnost, generalno popravljen, takoj za obrat sposoben, ugodno napredaj. Ošte na oglaševalski oddelki »Jutra« pod šifro »Fiat«. 41604-10

Dvosedežni »Ford«
zadaj 2 saprtja (sedala) zbranjeno kot nov, zelo pripraven za potnika, valed nabave večjega ugodno na prodaj, Camernik, Dunajska cesta 36. 41701-10

Elektromotor
5 cca 6 P. S., za letosmerilni tok, 220 Volt, v breghibnem stanju kupim. Čen. ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Motora«. 41634-10

Šivilja

izurjena damski konfekciji, želi stalno službo v Ljubljani. Naslov pove oglaševalski oddelki »Jutra«. 41624-2

Mesto sluga
ali kaj silnega išče 27-letni mizar. — Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod šifro »Hišnik mizar«. 41530-2

Mesto sluga
želi 20 let star mladik. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod šifro »1010«. 41636-2

Absolvent strojne delovodske šole
izurjen avtomobilnik, išče primerno službo. Ponudbe na oglaševalski oddelki »Jutra« pod »Mehanik«. 41694-2

Učenec
ki je dovršil tri gimnazije, stoji v vaj, kot elektrotehnik, avtomobilnik ali strojni ključavničar. — Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 41392-2

Mesarski pomočnik

zanesljiv in trezen, z dobrihmi sprejeli, star 23 let, ki govori slov., hrvaško in nemško, želi službo za takoj. Naslov v oglaševalski oddelki »Jutra«. 41731-2

